

JÄSEN VAI KÄVIJÄ - TOIMINTAA NUORTEN AIKUISTEN EHDOILLA?

Tutkimus nuorten aikuisten suhteesta kirkkoon Järvenpään
ja Paavalin seurakunnissa

Heini Sinkko

Pinja Wallius

Opinnäytetyö, kevät 2018

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Diak Helsinki

Sosionomi (AMK) + diakoniatyö

SISÄLLYS

1 JOHDANTO JA TAUSTA.....	6
2 NUORI AIKUISUUS, MONIMUOTOINEN ELÄMÄNVAIHE	8
3 NUORI AIKUINEN KIRKON JÄSENEÄ.....	10
3.1 Nuorten aikuisten tavoittaminen	13
3.2. Sosiaalinen media	14
3.3 Strategiset linjaukset	15
3.4 Vapaaehtoistyö.....	16
3.5 Jäsen vai kävijä: toimintaan sitoutumisen haasteet.....	17
4 MODERNI USKONNOLLISUUS	20
4.1 Verkkokirkko.....	21
4.2 Kertaluonteinen toiminta ja Pop up -tapahtumat.....	22
5 PAAVALIN JA JÄRVENPÄÄN SEURAKUNNAT	24
6 NUORET AIKUISET SEURAKUNTIEN TILASTOISSA	26
7 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	29
7.1. Tutkimuksen tavoitteet	30
7.2 Tutkimusmenetelmät ja aineiston keruu	30
7.3 Aineiston analysointi.....	33
7.4. Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	34
8 TULOKSET	38
8.1 Paavalin seurakunta	38
8.2 Järvenpään seurakunta	43
8.3 Seurakuntien työntekijöiden vastaukset	46
9 POHDINTA	50
9.1 Pohdinta nuorten aikuisten näkökulmasta	50
9.2 Pohdinta seurakuntien työntekijöiden näkökulmasta.....	59
9.3 Järvenpään ja Paavalin seurakunnat	64
10 OMAN TYÖN ARVIOINTI JA JATKOTUTKIMUSMAHDOLLISUUDET	65

10.1 Tavoitteiden saavuttaminen.....	66
10.2 Ammatillinen pohdinta	66
10.3 Jatkotutkimusideat.....	68
LIITE 1: PAAVALIN SEURAKUNNAN KYSELYLOMAKE.....	76
LIITE 2: JÄRVENPÄÄN SEURAKUNNAN KYSELYLOMAKE	79
LIITE 3: SEURAKUNNAN TYÖNTEKIJÖIDEN KYSELYLOMAKE	82
LIITE 4: YDIN NÄKÖKULMAT NUORTEN AIKUISTEN TAVOITTAMISESTA JA TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ.....	84

TIIVISTELMÄ

Sinkko, Heini & Wallius, Pinja. Jäsen vai kävijä — Toimintaa nuorten aikuisten ehdoilla -tutkimus nuorten aikuisten suhteesta kirkkoon Järvenpään ja Paavalin seurakunnissa. Diak Helsinki, kevät 2018, 84 s., 4 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Diakoniatyön suuntautumisvaihtoehto, Sosionomi-diakoni (AMK).

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia, miten nuorten aikuisten toimintaa voitaisiin kehittää ja kuinka ikäryhmää tavoitettaisiin Järvenpään ja Paavalin seurakuntien alueilla. Tutkimuksen avulla selvittiin nuorten aikuisten aikaisempia kokemuksia evankelis-luterilaisesta seurakunnasta ja mitä toiveita heillä toiminnan suhteen on. Teorian, nuorilta aikuisilta ja seurakunnan työntekijöiltä kerättyjen näkökulmien kautta opinnäytetyö antaa seurakunnille materiaalia siitä, kuinka Järvenpään ja Paavalin seurakunnat voisivat nuoria aikuisia tavoittaa. Kohderyhmältä kerätyn aineiston pohdinnan kautta seurakunnat voisivat lähteä kehittämään nuorten aikuisten toimintaa. Opinnäytetyössä keskityttiin 19–29-vuotiaisiin nuoriin aikuisiin.

Teoriaosuus koostuu kirjallisuudesta ja aiheesta tehdyistä tutkimuksista. Kirjalliset lähteet käsittelevät kehityspsykologiaa, nuorten aikuisten uskoa ja hengellistä elämää, jäsenyyden eri muotoja, verkkokirkkoa toimintaympäristönä sekä kirkon ja seurakuntien strategiaa. Tutkimusaineistoa keräsimme sekä nuorilta aikuisilta että seurakunnan työntekijöiltä kyselylomakkeen avulla kvalitatiivisesti ja kvantitatiivisesti. Kyselylomakkeista saatujen vastausten perusteella nuorten aikuisten toiminnassa tulee ottaa huomioon kertaluonteisesti järjestetyt tapahtumat ja kohdennettu säännöllinen toiminta. Kertaluonteiset tempaukset tuovat vaihtelua seurakunnan perustoimintaan. Nuorten aikuisten jäsenyyden merkitystä voidaan lisätä kohtaamalla heitä eri toimintaympäristöissä ja tarjota heille monipuolisia mahdollisuuksia toimia seurakuntayhteydessä.

Avainsanat: nuoret aikuiset, tavoittaminen, verkkokirkko, kertaluonteiset tapahtumat, säännöllinen toiminta, hengellisyys, henkisyys

ABSTRACT

Sinkko, Heini and Wallius, Pinja. A member or visitor—A study of young adults' relationship to the parishes of Järvenpää and Paavali. 84 p., 4 appendices. Language: Finnish. Spring 2018. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Diaconal Social Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The aim of this thesis was to find out how to reach young adults and what kind of activities interest them in the Evangelical Lutheran parishes of Järvenpää and Paavali. The study focused on young adults' ages from 19 to 29. In this study was examined previous experiences on the activities provided by the church and parish youth work for young adults. Especially, church employees' and young adults' opinions and wishes for the youth work of local parishes were taken into account. The data had been collected from young adults and parish employees through a survey. The questionnaires consisted of multiple choices and open questions.

The theory part of this study consisted of literature, surveys and projects on the subject. The theoretical framework concerned developmental psychology, the beliefs and spiritual life of young adults, different forms of membership, the online church environment and the church and parish strategy. Based on the responses from the questionnaires, the parish should be able to organize activities for young adults. They could be one-time events and regular activities. One-time events bring variations to the basic activities of the parish. Membership of young adults has been important to parishes, therefore, it is essential to increase the young adults' participation. That can be possible by meeting young adults in different environments and providing them diverse opportunities to function in church communities.

Keywords: young adults, reaching, online church, commitment, one-time events, regular activity, spirituality

1 JOHDANTO JA TAUSTA

Nuoret aikuiset ovat ryhmä, jonka suhde evankelis-luterilaiseen kirkkoon on viime vuosina heikentynyt ja merkittävä osa kirkosta eronneista kuuluu kyseiseen ikäryhmään. Hengellisyys ei ole vähentynyt suhteessa muihin ikäryhmiin, mutta nuorten aikuisten identiteetti on ennemminkin kristitty kuin luterilainen. Kaupunkilaisuus, koulutus, kansainvälisyys, muutoshakuisuus ja suvaitsevaisuus kuvaavat nuoren aikuisen maailmankuvaa. (Kirkkohallitus 2006, 4.) Nuorten aikuisten ikäryhmä häviää seurakunnasta isokoulutusvuosien jälkeen. Se on ikäryhmä, josta huomattava osa eroaa kirkosta rippikoulun ja isostoiminnan ohittaessaan. Kuitenkin nuoret aikuiset ovat avainryhmä kirkon ja seurakunnan jäsenyyden toimintaedellytysten kannalta. (Nuoret seurakuntalaisina 2012, 25.) Seurakuntien jäsenmäärän väheneminen ja työntekijäresurssien supistaminen pakottavat kirkkoa pohtimaan sitä, miten kirkko voisi ihmiset tavoittaa ja miten kirkon jäsenyys voisi tuoda merkitystä ihmisen elämään.

Vuoteen 2015 tähtäävässä Meidän kirkko -strategiassa nostetaan esille nuorten ja nuorten aikuisten jäsenyys sekä seurakunnan alueelle muuttavien uusien jäsenten huomioiminen. Strategian suuntaviivoina nähdään työntekijäkeskeisyyden vähentäminen ja seurakuntalaisille mielekkäiden toimintamahdollisuuksien luominen. Meidän kirkko strategia kiinnittää huomiota vuorovaikutuksen ja hengellisen elämän tukemiseen uuden median kautta. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategia vuoteen 2015.) Vuoteen 2020 suuntaava Kohtaamisen kirkko -strategia kiinnittää huomiota siihen, miten tavoitetaan alueelle muuttavat seurakuntalaiset ja nuoret aikuiset. Strategiassa nostetaan esille toimintaympäristöjen ja jäsenrakenteen kartoittaminen, jotta kristillistä uskoa ja henkistä kasvua voidaan tukea mielekkäästi eri elämänvaiheisiin sopivalla tavalla. (Kohtaamisen kirkko 2014, 20.)

Helsingin Paavalin seurakunta tarjosi kehittämiskohteeksi nuorten aikuisten toiminnan seurakunnassa. Paavalin seurakunnasta puuttuu nuorille aikuisille kohdennettu toiminta. Lähtökohtana oli alkaa pohtia nuorten aikuisten asemaa Paa-

valin seurakunnassa tyhjältä pöydältä. Alueen nuorten aikuisten näkemyksiä seurakunnasta ja sen toiminnasta ei ollut aiemmin kerätty, joten opinnäytetyömme sisältää alueen nuorille aikuisille kootun kyselyn (LIITTEET 1 ja 2), jossa kartoitetaan heidän aiempia kokemuksiaan seurakunnasta ja sitä, mitä he seurakunnan toiminnalta toivoisivat. Keskitymme opinnäytetyössämme 19–29-vuotiaisiin nuoriin aikuisiin. Tämä ikäryhmä ei ole yhtenäinen, sillä se koostuu eri elämäntilanteissa olevista yksilöistä (Sakasti i.a. c). Evankelis-luterilaisen kirkon kehittämisstrategiassa ja linjauksissa nuorten aikuisten toimintaa seurakunnassa käsitellään niukasti. Seurakunnilla on ollut hyvin vähän toimintamalleja nuorten aikuisten tavoittamiseksi. (Kirkkohallitus 2012, 48.)

Opinnäytetyömme yhteistyökumppanit ovat Suomen evankelis-luterilaisen kirkon Helsingin Paavalin seurakunta ja Järvenpään seurakunta. Opinnäytetyössä vertailemme Paavalin ja Järvenpään seurakuntien nuorten aikuisten toiminnan nykytilannetta ja vaikuttaako seurakuntien sijainnit nuorten aikuisten kokemuksiin seurakunnasta. Paavalin seurakunta on luonteva tutkimuskohde, sillä Helsingissä asuu paljon perheettömiä nuoria aikuisia sekä opiskelijoita (Mikkola 2006, 23). Paavalin seurakunnan alueella on monia oppilaitoksia, joiden läheisyydessä on opiskelija-asuntoloita.

Nuorista aikuisista ja nuorten aikuisten toiminnasta seurakunnassa on tehty monia opinnäytetöitä 2010-luvulla. Siitä huolimatta on monia seurakuntia, joilta puuttuu tietoa seurakunta-alueensa nuorista aikuisista ja mitä heille voisi tarjota. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, miten nuorten aikuisten toimintaa voitaisiin kehittää Paavalin ja Järvenpään seurakuntien alueilla. Opinnäytetyössä keräämme nuorilta aikuisilta näkemyksiä heidän suhteestaan seurakuntaan ja mitä nuoret aikuiset kotiseurakunnaltaan toivoisivat. Koostamme tulosten pohjalta seurakunnan työntekijöille kyselylomakkeen, jossa he pohtivat nuorten aikuisten suhdetta seurakunnan toiminnan nykytilaan ja tulevaisuuteen. Näiden tulosten ja kootun teorian perusteella pohdimme, mitkä voisivat olla uusia työtapoja Järvenpään ja Paavalin seurakuntien alueilla. Annamme seurakunnille ehdotuksia, ottamalla huomioon Suomen ev.lut. kirkon -strategian suuntaviivoihin pohjautuvat tavoitteet.

2 NUORI AIKUISUUS, MONIMUOTOINEN ELÄMÄNVAIHE

Opinnäytetyössä tarkastelemme nuorten aikuisten ikäryhmää 19–29-vuotiaiden ryhmänä. Ikäryhmänä otanta on haastava, sillä se kattaa hyvin eri elämäntilanteissa olevia ihmisiä. Kirkon kannalta nuori aikuinen on jäänyt monessa seurakunnassa toimintojen ulkopuolelle (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 12). Seurakuntien nuorisotyö ei enää keskity ikäryhmään, joka usein on sitoutumaton ja itseään sekä paikkaansa etsivä nuoruuden ja aikuisuuden välillä muuttuva ihminen. Perheettömyys, opiskelupaikka, työpaikka, arvomaailma sekä itsensä etsiminen ovat muuttuvia tekijöitä nuoren aikuisen elämässä, mikä saattaa tehdä seurakuntaan kuulumisen ja sen toimintaan sitoutumisen nuorelle aikuiselle haastavaksi. Elämänvalintojen, arvojen yhtenäisyyden tai kiinnostuksen kohteet kautta ei voida hahmottaa kollektiivista kuvaa nuorten aikuisten toiveista ja ajatuksista. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 22–25.)

Alle 18-vuotiaana nuorten arvot ovat vielä sidoksissa niihin päämääriin, joita vanhemmat, sukulaiset, ystäväpiiri ja muu verkosto pitävät tärkeinä saavuttaa. Kun nuori itsenäistyy muuttaessaan pois kotoa ja aloittaessa opinnot ja työnteon, arvot kypsyvät ja niistä tulee yksilöllisempiä. Perheen perustaminen on siirtynyt myöhemmäksi ja ensisynnyttäjän keski-ikä on useimmiten yli 30-vuotias. Verrattuna aiempien sukupolvien arvoihin ja elämäntapaan, nuorten aikuisten arvoasteikolla perheen perustamista korkeammalla ovat ensin opiskelujen päättäminen ja työuraan panostaminen. Nuoret aikuiset näkevät työnteon, hauskanpidon ja itsestä huolehtimisen yhtä tärkeinä elementteinä. Nämä johtavat siihen, että naimisiinmeno ja lasten hankkiminen lykkääntyy. Omaan hyvinvointiin ja itseensä panostaminen ovat monelle nuorelle aikuiselle tärkeitä. Avioerojen yleistyminen tarkoittaa sitä, että sinkkumarkkinoilla pysyminen jatkuu pidempään. (Mikkola 2006, 26–29.) Urbaani usko Nuoret aikuiset, usko ja kirkko -tutkimushankkeessa 2006 tutkittiin Helsingin Kallion alueen nuorten aikuisten arvoja, jotka ovat relevantteja yhä 2010-luvulla. Hyvät ihmissuhteet, tasa-arvo, erilaisuuden kunnioittaminen, itsestä ja luonnosta huolehtiminen ja oikeus omiin valintoihin ovat uuden aikaisten arvojen kulmakiviä. Urbaaneihin arvoihin kuuluvat myös vapaa-ajan tärkeys ja yhteiskunta valveutuneisuus (Mikkola 2006, 36–37).

Nuorten aikuisten elämään kuuluu myös sosiaalisen ympäristön hajoaminen, joka on seurausta niin opiskelupaikan saannista kuin työelämään siirtymisestä ja parisuhteen aloittamisesta (Köykkä 2014, 189). Sosiaalisten suhteiden sekä paikkakunnan muutoksen myötä nuori aikuinen voi tuntea itsensä ulkopuoliseksi paikkakunnalla, seurakunnassa ja sen toiminnassa. Kokemukseen voi vaikuttaa myös oman kotipaikkakuntansa ja mahdollisesti läheisen kotiseurakunnan taakse jättäminen.

Nuorisolaissa 1285/2016 nuorilla tarkoitetaan kaikkia alle 29-vuotiaita, mutta nykyään nuorten aikuisten määritelmää käytetään niiden nuorten kohdalla, jotka ovat suorittaneet toisen asteen koulutuksen ja suuntaavat elämäänsä kohti itsenäistymistä. Nuoruuden ja aikuisuuden ero on siinä, että nuori aikuinen on jo vastuussa itsestään ja toimeentulostaan. Nuori aikuinen on tiiviimmin yhteydessä ystäväpiiriin, opiskelu- ja työkavereihin ja verkkoyhteisöihin kuin lapsuuden perheeseen. Vakiintumattomuus, opiskelu, vaihtuvat asuinpaikat ja parisuhteet ja perinteiden kyseenalaistaminen kuuluvat nuorten aikuisten elämäntilanteeseen. Nämä seikat ovat siis johtaneet nuoruuden pidentymiseen kun opinnot venyvät ja työelämässä haetaan omaa paikkaansa. Lapsien saaminen siirtyy myöhemmäksi, mikä tarkoittaa biologisen aikuisuuden kasvun siirtymistä. Auktoriteettia haetaan aiempien sukupolvien sijaan saman ikäisten kulttuurista. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 19–22.)

Uskonnollinen auktoriteetti heikkenee, sillä vapaus, omat valinnat ja yksilöllisyys koetaan kirkon opettamia uskon oppeja tärkeämmiksi. Instituutiona kirkkoa ei koeta enää yhtä tarpeelliseksi. Hengellisen kodin tai turvasataman paikkaa ei haeta enää yhtä usein kirkosta. Uskonnollisuus on muuttunut ja moninaistunut. Kevyt-uskonnollisuus tarkoittaa uskoa, mutta ei niin, kuin kirkko opettaa. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 38–42.)

3 NUORI AIKUINEN KIRKON JÄSENEENÄ

Nuorten aikuisten ikäryhmä häviää seurakunnasta isoskoulutusvuosien jälkeen. Se on ikäryhmä, josta huomattava osa eroaa kirkosta rippikouluiän ja isostoiminnan ohittaessaan. Kuitenkin nuoret aikuiset ovat avainryhmä kirkon ja seurakunnan jäsenyyden toimintaedellytysten kannalta. (Nuoret seurakuntalaisina 2012, 25.)

Nuori aikuinen kirkon jäsenenä -projekti 2006–2009 mittasi nuoren aikuisen suhdetta kirkkoon neljän osa-alueen kautta: kristillinen identiteetti, seurakuntatyö, omaksuminen ja viestintä. Kirkon tavoitteena on antaa seurakunnasta nuoren aikuisen elämää tukeva ja merkityksellinen yhteisö, jossa on mahdollisuus vaikuttaa. Nuorten aikuisten ottaminen mukaan vapaaehtoistyöhön ja jumalanpalveluselämään ovat tärkeitä elementtejä kohti aktiivisempaa seurakuntaelämää. (Kirkon tutkimuskeskus 2013, 87–89.) Vaikuttamisen mahdollisuus nuorille aikuisille voisi olla esimerkiksi heille suunnatun toiminnan suunnittelu tai muunlaiset vastuu tehtävät seurakunnassa, esimerkiksi vapaaehtoistyö. Vaikuttamisen sekä toiminnan suunnitteluun osallistumisen mahdollisuus antavat nuorelle aikuiselle tunteen toimintansa merkityksellisyydestä. (Juvonen 2010, 12 - 13.) Nuorten aikuisten mukaan ottaminen toiminnan suunnitteluun varmistaa myös heidän arvomaailmansa huomioon ottamisen. Tällöin toiminnassa voidaan käydä läpi nuorille aikuisille elämässä olevia tärkeitä ja pohdituttavia asioita (Mikkola 2006, 27).

Meidän kirkko -strategiaan ja linjauksiin perustuvassa nuoret seurakuntalaisina kehittämisasiakirjassa tarkastellaan pääosin rippikouluikäisiä, mutta siinä on otettu huomioon myös alle rippikouluikäiset ja yli 18-vuotiaat eli myös nuorten aikuisten ikäryhmä. Kaksi edellä mainittua ryhmää nähdään väliin putoavina ryhmänä, kun puhutaan seurakuntien lapsi- ja nuorisotyön tavoitettavuudesta. Vaikka seurakunnissa nuorten aikuisten toimintaa on alettu kehittää, monellakaan seurakunnalla ei ole mallia, miten seurakuntayhteyden jatkuminen yli 18-vuotiaiden kohdalla voisi toteutua. Toimintakeskeisyys ja nuorten aikuisten haastavammin tavoitettava ryhmä ovat asioita, joiden kehittämiseen seurakuntien olisi pyrittävä.

Nuorten aikuisten seurakuntalaisuudelle on luotava uusia puitteita ottaen huomioon ikäryhmän muuttuvat elämäntilanteet ja kulttuurin. (Nuoret seurakuntalaisina 2012, 10.)

Nuori aikuinen voi tuntea, että kirkko on etäinen ja vanhanaikainen (Grönlund 2006, 123 - 124). Nuorten aikuisten kokemukseen kirkon vanhanaikaisuudesta voivat vaikuttaa vanhanaikaiset ilmaisu sekä esitystavat. Tämän vuoksi olisikin välttämätöntä löytää uusia tapoja kertoa kristinuskon sanomaa. (Köykkä 2014, 231.) Uusien esitystapojen sekä jumalanpalveluselämän monimuotoistuminen mahdollistaisi nuorten aikuisten hengellisten tarpeiden kohtaamisen, jonka vuoksi olisi tärkeää saada nuoria aikuisia itse mukaan suunnitteluun sekä mahdolliseen toteutukseen. Uudet kerrontatavat sekä jumalanpalveluksen modernisointi toisivat kirkon lähemmäs nuorten aikuisten elämää sekä lisäisivät kristinuskon sanoman saavutettavuutta.

Nuoria aikuisia kiinnostavat hengellisyyteen liittyvät asiat, mutta he saattavat kokea kirkkoon liittyvät asiat vieraiksi (Hämeen-Anttila 2005, 132). Nuori aikuinen voi kokea kirkon myös pelottavana ja tuomitsevana auktoriteettina (Heiska 2012, 18). Tämä voi esimerkiksi johtua seurakunnassa vallitsevista erilaisten uskon liittyvien näkemysten yhteentörmäyksestä tai nuoren aikuisen identiteettiin kohdistuvista negatiivisista mielipiteistä. Hyväksytyksi ja arvokkaaksi tulemisen tunne ovat olennainen osa turvallisuuden tunteen kokemista sekä luottamuksen luomista. Nuorten aikuisten toiminnassa lähtökohtana tulisi olla kohderyhmän näkökulma uskosta ja sen elementeistä, jossa työntekijä toimii perinteen avulla ohjaajana uskon polulla (Hämeen-Anttila 2005, 92). Tällöin nuorten aikuisten toiminnalla voidaan parhaiten tukea ikäryhmän hengellistä kasvua, identiteetin kehitystä sekä matkaa.

NAVI on nuorten aikuisten vaikuttamisryhmä, mikä tukee ev.lut. kirkon piirissä nuorten vaikuttamismahdollisuuksia. Alle 30-vuotiaiden vastuun ottaminen omassa seurakunnassa ja kirkon tasolla yleisesti ovat NAVI:n tavoitteita. Nuorten ja nuorten aikuisten mielipiteiden pohjalta on laadittu 9,5 teesiä kirkon uudistami-

sen näkökulmasta. Teesien pääviestit ovat erilaisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, kristillisten arvojen moninaisuuden esille tuominen, kirkon näkyminen yhteiskunnassa sekä nuorten äänen lisääminen kirkossa. (Nuori kirkko ry i.a.)

Nuorten aikuisten näkyvyys esimerkiksi seurakuntien luottamushenkilöissä on lähes olematonta. Kirkolla on kuitenkin vastuu siitä, että nuorille aikuisille annetaan mahdollisuus vaikuttaa seurakuntansa tulevaisuuteen. On tärkeää, että nuorten aikuisten näkökulmat tulevat entistä paremmin esille toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Kun kirkko viestii avoimesti vaikuttamismahdollisuuksistaan, se antaa kuvan jokaisen seurakuntalaisen mielipidettä arvostavasta kirkosta. Nuorten aikuisten vaikuttamistyöryhmä, NAVI edistää nuorten aikuisten vaikuttamismahdollisuuksia seurakunnan toiminnassa, mutta seurakunnat ovat viime kädessä vastuussa seurakuntalaisistaan ja siitä, miten heidän ääniään kuullaan. (Kirkkohallitus 2006, 19.) Nuorten aikuisten tavoittaminen on tärkeää heille suunnatun toiminnan kehittämisen vuoksi. Nuorten aikuisten tavoittamista vaikeuttavat nuorten aikuisten suuri kirkosta eroamisen määrä ja heidän negatiiviset kokemukset seurakunnasta.

Seurakunta muodostuu erilaisista ihmisistä, joilla jokaisella omanlaisensa tausta (Lehtonen & Saarinen 2013, 43). Myös seurakunnan erilaisten ryhmien sisällä on monenlaisia taustoja omaavia yksilöitä, joilla jokaisella omanlaisensa arvomaailma ja oman uskonnollinen identiteettinsä. Nuorten aikuisten toiminnan haasteena onkin ryhmän heterogeenisyys. Nuoren aikuisen itsetunnon kannalta on tärkeää, että hän kykenee toimimaan oman identiteetin ja arvomaailman mukaan, sillä niiden mukaan toimiminen on osa itsensä hyväksymistä (Grönlund 2013, 29–30). Itsetunnon tukeminen sekä oman itsensä hyväksyminen toimivat myös nuoren aikuisen hengellisen identiteetin muotoutumisen pohjana. Seurakunnan työntekijöiden sekä seurakuntalaisten hyväksytyksi tuleminen viestittävät nuorelle aikuiselle hänen olevan olennainen sekä tärkeä seurakunnan jäsen. Tämä vahvistaa nuoren aikuisen seurakunta yhteyttä sekä tukee nuoren aikuisen kiinnostusta seurakunnan toimintaa kohtaan.

3.1 Nuorten aikuisten tavoittaminen

Evankelis-luterilaisen kirkon viestintästrategiassa vuosille 2004 - 2010 tuodaan ilmi, että nuorten aikuisten suhde kirkkoon on usein löysempi kuin esimerkiksi lapsilla ja nuorilla. 2000-luvun alussa strategiaan on kirjoitettu, että kirkko haluaa korostaa sitä, että kirkkovuoden aikana toteutuvien kristillisten traditioiden lisäksi korostetaan henkilökohtaista rukousta ja nuorten veisuja. (The Church's Communications Strategy 2004, 47.) Nuori aikuinen saattaa kokea sunnuntain messun jäykäksi ja karuksi siinä käytettävän kielen sekä virsien vuoksi.

Nuoret aikuiset muuttavat paikkakunnalta toiselle esimerkiksi opiskelujen perässä. Siteet vanhaan kotiseurakuntaan saattaa kuitenkin pysyä. Kirkon tulisi siis pystyä vahvistamaan jäsenyyttä uusilla paikkakunnilla tarjoamalla toimintaa nuoren aikuisen eri elämänvaiheiden tukemiseksi. (The Church's Communications Strategy 2004, 48.) Nuorille aikuisille ei ole ikäryhmänä tarjota toimintaa. Nuoret aikuiset ovat ikäryhmänä haastava, sillä se on elämän vaiheeltaan hyvin heterogeeninen (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 12). Tämän vuoksi nuoret aikuiset tarvitsisivatkin monimuotoista toimintaa, jonne on matala kynnys osallistua ja otetaan huomioon ikäryhmän elämäntilanteiden monimuotoisuus ja kontekstuaalisuus.

Kristinuskon arvomaailmaan kuuluu ympäristönsuojelu ja luonnon vaaliminen. Tänä päivänä etenkin nuoret aikuiset ovat kiinnostuneita ekologisuuteen, vastuullisuuteen ja eettisempään kuluttamiseen liittyvistä teemoista. Kirkolla on ympäristödiplomijärjestelmä, mutta kestävän kehityksen sanoma jää pelastuskeskeisen sanoman varjoon. Sanoman vaikea tavoitettavuus voi olla yksi syy siihen, miksi nuoret aikuiset eivät ole aktiivisia seurakunnan toimintaan osallistumisessa ja jäsenyydelle on vaikea löytää perusteita. Jos kirkko toisi perinteisen sanomansa rinnalle sanoman vastuullisesta ekotekojen kirkosta, se voisi tavoittaa enemmän nuoria aikuisia. Oikeudenmukaisuus, avarakatseisuus ja suvaitsevaisen diakonia luovat mielikuvaa avoimesta ja yhteisöllisestä kirkosta, johon nuorten aikuistenkin voisi olla helpompi samaistua. (Nuoret seurakuntalaisina 2012, 22.)

Seurakunnan ja seurakunnan työntekijöiden tulee ajatella tavoitettavuutta joustavammin, sillä nuoret aikuiset ovat elämäntilanteiden vuoksi liikkeessä muita ikäryhmiä enemmän. Kotikunta, opiskelupaikka ja harrastukset voivat sijaita eri paikkakunnilla. Kirkko on siellä, missä sen jäsenet ovat ja näin ollen osallisuutta ei tule nähdä pelkästään järjestettynä toimintana. Tavoitettavuus on ajan antamista, läsnäoloa ja kuuntelua. Seurakunnan työntekijöiden työote ei voi olla julistuksellinen vaan kristillisiin arvoihin perustuvaa kohtaamista ja läsnäoloa kirkon tradition kantajana. (Nuoret seurakuntalaisina 2012, 14.)

3.2. Sosiaalinen media

Viestintään sosiaalisessa mediassa tulee kiinnittää yhä enemmän huomiota. (The Church's Communications Strategy 2004, 48). Tänä päivänä suurin osa viestinnästä käydään sosiaalisessa mediassa (Seppänen 2014, 2). Tämän vuoksi nuoria aikuisia tavoittaa paremmin sosiaalisen median kautta kuin perinteisillä fleyereillä tai ilmoituksilla. Sosiaalisessa mediassa nuoret aikuiset kohtaavat toisiaan. Tämän vuoksi sosiaalinen media on kirkolle keino tavoittaa tätä ikäryhmää. Seurakunnan työntekijän kohtaaminen verkossa tai siellä saatu kutsu seurakunnan tapahtumaan voi madaltaa kynnystä osallistua. Kohtaaminen sosiaalisessa mediassa tapahtuu alhaisemmalla kynnyksellä kuin esimerkiksi sähköpostin välityksellä tapahtuva keskustelu. Keskustelu sosiaalisessa mediassa myös mahdollistaa rauhallisen tutustumistahdin sekä mahdollistaa nuorelle aikuiselle mahdollisuuden pysytellä sopivalla etäisyydellä työntekijästä. Tämän vuoksi olisikin tärkeää, että seurakunnassa olisi strategia, minkä mukaan sosiaalisessa mediassa ja internetissä tiedotettaisiin seurakunnan toiminnasta sekä pohdittaisiin, kuinka nuoret aikuiset kohdataan sosiaalisessa mediassa. (Köykkä 2014, 248, 251.) Strategiassa olisi myös tärkeää pohtia nuorten aikuisten sekä työntekijän välistä suhdetta, sillä sosiaalisessa mediassa ilmaisu on vapaampaa ja rajan asettaminen työntekijälle voi olla haastavampaa kuin kasvokkain käytävässä keskustelussa. Sosiaalinen media aiheuttaa työntekijöille myös haasteen siitä, kuinka läheiseksi nuoret aikuiset voivat tulla heitä (Köykkä 2014, 242).

Sosiaalinen media mahdollistaa seurakunnan ja nuorten aikuisten välille uudenlaisen yhteisöllisyyden tunteen. Nuoret aikuiset ja seurakunnan työntekijät voivat pitää yhteyttä ja käydä keskusteluita myös toiminnan ulkopuolella. (Köykkä 2014, 224, 244.) Tämä mahdollistaa kokemuksen tiiviistä yhteisöllisyydestä ja mahdollistaa nuorten aikuisten kiinnittymisen seurakuntaan ja sen toimintaan uudella tavalla. Sosiaalinen media mahdollistaa myös matalamman kynnyksen osallistua toimintaan. Nuoret aikuiset voivat tutustua seurakunnan toimintaan sosiaalisen median kautta ja osallistua heidän odotuksiaan vastaavaan toimintaan.

Toiminnasta tiedottaminen sosiaalisessa mediassa sallii myös persoonallisen tavan kutsua nuoria aikuisia mukaan toimintaan. Samalla profiilikuva luo tiedottamiseen läheisyyttä sekä kasvot toiminnalle. (Köykkä 2014, 251.) Ilmoitus nuorten aikuisten toiminnasta sosiaalisessa mediassa luo kuvan seurakunnan toiminnasta. Persoonallinen ja rento ilmoitus voi madaltaa nuorten aikuisten kynnystä osallistua toimintaan, sillä ilmoitus viestii sekä toiminnan että toiminnan vetäjän persoonallisuudesta ja suhtautumisesta itse toimintaan. Myös profiilikuva ja nimi voivat madaltaa kynnystä osallistua, sillä sosiaalinen media antaa toiminnan vetäjälle nimen ja kasvot. Sosiaalisessa mediassa on myös matalampi kynnys kysyä lisää toiminnasta, jolloin myös osallistumisen kynnys laskee.

Sosiaalisessa mediassa keskustelu ei kuitenkaan ole samanlaista kuin kasvokkain käytävä keskustelu, sillä sitä käydään helpommin sortuvalla tasolla, mikäli keskustelu kumppanit eivät tunne toisiaan entuudestaan (Köykkä 2014, 240). Tärkeää ihmisten kanssa työskennellessä on edelleen kasvokkain keskusteleminen, sillä tällöin molemminpuolinen tunteminen ja luottamus karttuvat. Nuoret aikuiset myös kiinnostuvat eri tavalla tapahtumista ja kertovat niistä kavereilleen, jos niissä on joku tuttu työntekijä. (Köykkä 2014, 249.)

3.3 Strategiset linjaukset

Kirkossa tulee tehdä strategisia linjauksia koskien nuorten aikuisten tavoittamista niin paikallisseurakuntien tasolla kuin koko ev.lut. kirkon tasolla. Tavoittamisen on lähdettävä kirkon kasvatustyöstä. Kristillistä kasvatusta on tuettava kodeissa

ja rippikouluissa. Nuorisotyön ja aikuistyön välistä kuilua on kavennettava. Tällä hetkellä seurakuntien jäsenistä 20–39-vuotiaat jäävät helpoiten toiminnan ulkopuolelle. Jumalanpalvelus- ja musiikkielämää tulee kehittää nuoria aikuisia kiinnostavaksi. Kirkolliset toimitukset muodostavat kivijalan, mikä antaa kuitenkin mahdollisuuden luoda uusia kohtaamisen ja vuorovaikutuksen tapoja. Kirkkoon liittyvät ja seurakunnan alueelle muuttavat tulisi huomioida joko henkilökohtaisesti tai kiinnostavalla tavalla. Yksilö tai ryhmäkohtaamisten kautta voitaisiin pohdita kirkon ja uskon merkitystä arjessa ja elämässä. Diakonian kautta nuorten aikuisten hallinta-, opiskelu- ja työelämä kysymyksiä voitaisiin tukea. Hengellisyyden tukeminen esimerkiksi retriittien avulla voidaan madaltaa nuorten aikuisten kynnystä osallistua kirkon toimintaan. Ennen kaikkea kirkko lisää tavoitettavuutta ajamalla arvokeskustelua liberaalimpaan suuntaan. (Halme 2008, 163–166.)

Suurin osa kirkon tämänhetkisistä toimintamuodoista ja ilmaisuista ei tavoita nuoria aikuisia. Nuoret aikuiset eroavat aktiivisimmin kirkosta. Huonot kokemukset, median välittämät mielikuvat ja omaan näkemykseen vastaiset kannat luovat kuilua, joka voi johtaa jopa kirkosta eroamiseen. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 13.) Olisi siis tärkeää, että kirkon vahvuuksia nostettaisiin esille yhdessä. Erilaisten kampanjoiden kautta kirkko saa myönteistä näkyvyyttä toiminnastaan ja saa ihmiset osallistumaan uudenaikaisilla tavoilla (Sakasti i.a. b). Vuodesta 2012 toteutettu pääsiäisajan ekopaasto-kampanja viestii kirkon arvoista ympäristön ja ilmaston tukijana. Pääsiäinen samassa pöydässä korostaa kristinuskon sanoman lisäksi yhteisöllisyyttä ja tasavertaista jakamista. (Sakasti i.a. a) Uudenaikaisien toimintamuotojen kautta puhutellaan nuorempia sukupolvia, sillä niiden kautta voidaan tuoda esille tämän päivän arvomaailmaa. Kirkon ovia ei voi avata vain konkreettisten rakennusten luona vaan kirkon oven on avauduttava myös sosiaalisessa mediassa. Ekopaastokampanja on hyvä esimerkki siitä, miten luodaan polku kohti verkkokirkkoa ja virtuaalista kirkon ovea.

3.4 Vapaaehtoistyö

Vapaaehtoistyö tarkoittaa palkatonta, omasta vapaasta tahdosta tapahtuvaa auttamista työtä, joka suuntautuu lähipiiriin ulkopuolelle (Grönlund 2013, 28). Meidän

kirkko -strategiaan ja linjauksiin perustuvassa aikuiset seurakuntalaisina kehittämisasiakirjassa tuodaan esille seurakuntien vapaaehtoistyön kehittyminen kansalaistoiminnan suuntaan. Perinteiset vapaaehtoistyön muodot liittyvät Lähimmäispalveluun, piirien ja ryhmien ohjaamiseen, musiikkitoimintaan ja jumalanpalvelusten toteuttamiseen. Vapaaehtoistyö pohjautuu seurakunnan toimintamuotojen ja tavoitteiden kehittämiseen seurakuntalaisten havaitsemien tarpeiden avulla. (Aikuiset seurakuntalaisina 2012, 13.) Vapaaehtoistoiminnan avulla nuoret aikuiset voivat itse kokea olevansa osa seurakuntaa ja yhteisöä. Se vahvistaa myös kokemusta seurakuntalaisuudesta. Vapaaehtoistyö mahdollistaa nuorille aikuisille kokemuksen omaan ympäristöönsä vaikuttamisesta sekä oman toiminnan merkityksellisyydestä. Vapaaehtoistyö mahdollistaa nuorelle aikuiselle toiminnan oman arvomaailmansa pohjalta ja vaikuttamisen niihin asioihin, joita hän pitää tärkeänä. (Juvonen 2010, 12–13.) Vapaaehtoistyön tekeminen on nuorille aikuisille myös tärkeää seurakuntaan kiinnittymisen näkökulmasta. Nuoret aikuiset lähtevät varmimmin mukaan toimintaan, joka joustavaa ja johon on helppo tulla mukaan. He kokevat myös tärkeäksi sen, että aito mahdollisuus vaikuttaa siihen arvomaailmansa pohjalta. Nuoret aikuiset kokevat myös tärkeäksi sen, ettei toiminta ole vain työntekijäjohtoista vaan he voisivat johtaa itse toimintaa. (Grönlund 2006, 132.)

Toisten auttaminen ja ihmisten kohtaaminen ovat seurakunnan vapaaehtoistyön muotoja, jotka kiinnostivat vuonna 2012 tehdyn Meidän kirkko -strategiaan perustuvan nuoret seurakuntalaisina kehittämisasiakirjan mukaan nuoria ja nuoria aikuisia. Perinteisessä diakoniassa vapaaehtoistyö nähdään toimintatapana, jossa annettuihin tehtäviin sitoudutaan vuosiksi. Etenkin nuorten aikuisten ikäryhmän nopeatempoinen elämäntapa luo vapaaehtoistyön suunnitteluun haasteita. (Nuoret seurakuntalaisina 2012, 9.)

3.5 Jäsen vai kävijä: toimintaan sitoutumisen haasteet

Nuorten aikuisten on vaikea sitoutua yhteisöön, joka ei vastaa heidän arvomaailmaansa. Nuorille tärkeitä arvoja ovat esimerkiksi sananvapaus, ekologisuus ja

eettisesti kestävä elämä. Toisaalta nuorten sitoutumiseen vaikuttaa myös osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuus. Nuoret aikuiset haluavat olla osa yhteisöä, jossa heidät hyväksytään omana itsenään ja tulevat kuulluksi (Seppänen 2014, 3–5, 30–33.) Tätä ajatusta on pohdittu myös Meidän kirkko -Strategiassa (Seppänen 2014, 44). Nuorille aikuisille on tärkeää, että heidät hyväksytään yhteisön jäseniksi myös heidän eriävistä näkemyksistä huolimatta. Nuorten aikuisten jäsenyys näkyy kuitenkin heikosti kirkon strategiassa ja seurakuntien toiminnassa. Nuorille aikuisille on tärkeää tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Nuoret aikuiset haluavat tulla kuulluiksi ja tuoda esille oman näkemyksensä ja vaikuttaa yhteisön toimintaan oman arvomaailmansa pohjalta. Mikäli kirkon edustamat arvot eivät vastaan nuorten aikuisten arvomaailmaa, päättävät he vaihtavat hengellistä yhteisöä sellaiseen, joka soveltuu paremmin heidän arvomaailmaansa. (Seppänen 2014, 3).

Yhteisöön kuulumisen tärkeys korostuu nuorilla aikuisilla myös siinä, että he haluavat kuulua moneen yhteisöön samaan aikaan (Seppänen 2014, 33). Nuoret aikuiset eivät sitoudu vain yhteen yhteisöön. He haluavat vaikuttaa monissa eri yhteisöissä, jotka vastaavat heidän arvomaailmaansa. Yhteisöön kuuluminen tuo tunteen, että kuuluu johonkin, millä on merkitystä. Samalla moniin yhteisöihin kuuluminen mahdollistaa heille vuorovaikutuksen sekä samalla että eri tavalla ajattelevien ihmisten kanssa.

Myös osa nuorista aikuisista kokee, että hengellisyys on aidoimmillaan kirkon ulkopuolella (Seppänen 2014, 5). Modernissa uskonnollisuudessa myös instituutioiden merkitys on laskenut ja kirkon jäsenyyttä ei nähdä yhtä tärkeäksi. Kirkon jäsenyydestä on helppo luopua, kun sen voi nykyään tehdä internetin kautta. Nuoret aikuiset kokevat hengellisyyden omakohtaisena kokemuksena ja osana itsenään, jota ei pystytä toteuttamaan kirkon välityksellä. Nuorten aikuisten sitoutumiseen vaikuttaa myös heidän näkemyksensä hengellisyydestä. Mikäli kirkko ei pysty vastaamaan nuoren aikuisen hengellisyyteen heidän näkemyksiään vastaavalla tavalla, vaihtavat he uskonnollista yhteisöä.

Nuorilla aikuisilla on irrallinen suhde kirkkoon. Yhteisöllisyyden ja vuorovaikutuksen tärkeys tuntuu toisinaan jäävän taka-alalle, kun yritetään saavuttaa yksilöllisyyttä. Ihmisellä on kuitenkin tarve kuulua erilaisiin ryhmiin. Nuoret aikuiset toimivat yhteisöllisesti monissa ryhmissä ja verkostoissa. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 13.) Virtuaalinen kirkon ovi ei voi kuitenkaan olla ainoa ratkaisu nuorten aikuisten tavoittamisessa. Kristillinen arvopohja nähdään myönteisenä. Kirkon tulee tarjota nuorille aikuisille toimintaa, joka mahdollistaa Jumalan kohtaamiseen. Nuorten aikuisten on vaikea sitoutua seurakunnan organisoituun toimintaan, mutta satunnainen osallistuminen tulee nähdä yhtä tärkeänä. Kohdennetun toiminnan kautta on tärkeä ottaa huomioon nuorten aikuisten elämäntilanteeseen liittyvät kysymykset ja hengelliset tarpeet. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 14–15.)

4 MODERNI USKONNOLLISUUS

Nuorten aikuisten uskonnollinen identiteetti on monimuotoistunut. Tähän ovat vaikuttaneet niin arvomaailman muuttuminen kuin globalisoituminenkin. Tämä näkyy myös siinä, että vain alle puolet pääkaupunkiseudun nuorista aikuista kutsuu itseään uskonnolliseksi. Uskonnollisuus käsitteen sijaan nuoret aikuiset määrittelevät itsensä yhä useammin henkiseksi. Myös oman hengellisyyden etsintä on osa nuorten aikuisten hengellistä identiteettiä. (Seppänen 2014, 2–5, 47.) Nuoren aikuisen voi olla helpompi määritellä itsensä henkiseksi kuin hengelliseksi, sillä henkisyyden käsite on joustava ja se muokkautuu yksilön näkemysten sekä tarpeiden mukaan. Nuori aikuinen voi nähdä uskonnollisuuden ja hengellisyyden joustamattomana sekä sellaisten opinkappaleiden hyväksymisenä, jotka eivät sovi hänen henkilökohtaiseen uskoon. Nuorille aikuisille henkisyys antaa mahdollisuuden ottaa omaan maailmankatsomukseen mukaan elementtejä ja näkemyksiä myös muista uskonnoista. Henkisyys ei korvaa kristinuskoa vaan ne voivat olla limittäin. (Taira 2015, 104–106.) Nuorten aikuisten hengellisyyteen kuuluu myös monimuotoisuus. Nuoret aikuiset voivat yhtä aikaa uskoa kristinuskon oppeihin ja samalla painottaa aineettomien asioiden kuten arvojen ja eettisyyden merkitystä omassa elämässään sekä harjoittaa esimerkiksi joogaa tai uskoa uudelleen syntymiseen. He saattavat yhdistellä eri uskontojen oppeja osaksi omaa hengellistä identiteettiään ja elämäänsä. Nuoren aikuisen hengellisen tai henkisen identiteetin ollessa muovautumisen vaiheessa, hänen voi olla vaikea löytää omaa paikkaansa seurakunnasta tai muusta kristillisestä yhteisöstä (Taira 2015, 248). Limittäinen kulkeva kristinuskko sekä henkisyys mahdollistavat nuorelle aikuiselle monimuotoisemman tavan toteuttaa omaa maailmankatsomustaan sekä kristinuskoa. He voivat kokea itsensä vieraaksi seurakunnassa eroavan maailmankatsomuksensa vuoksi.

Rukoilu yksinään on yleisempään kuin seurakunnan tapahtumissa tai jumalanpalveluksissa käynti (Taira 2015, 247). Rukoilu yksinään kertoo nuorten aikuisten kokevan yhteisöllisen uskon harjoittamisen merkityksen vähäisempänä. He kokevat uskon harjoittamisessa olennaisempaan oman kokemuksen yhteydestä Jumalaan. Toisaalta rukouksen oleminen yleisempää kuin seurakunnan toimintaan

osallistuminen kertoo myös individualismin trendistä, jossa yhteisön merkitys jää pieneksi yksilöllisyyden korostamisen rinnalla. Tämä heijastuu myös seurakuntayhteyteen, jossa seurakunnan rooli uskon vahvistajana sekä hengellisen identiteetin tukijana muuttuvat.

4.1 Verkkokirkko

Verkko tarkoittaa tänä päivänä toimintaympäristön laajennusta enemmän kuin virtuaalista maailmaa. Verkossa rakennetaan sosiaalisia suhteita, sovitaan tapaamisia ja muodostetaan yhteisöjä. Ei ole enää välttämätöntä, että yhteisöjen jäsenten täytyisi kohdata kasvokkain. Tämä haastaa paikallisseurakuntien olemassaolon merkitystä ja seurakuntarajoja. (Nuoret seurakuntalaisina 2012, 15.)

Hengellisen elämän merkitystä verkossa on tutkittu 2000-luvulla. Verkko tarjoaa kohtaamisia ja toimintoja, joita tavallinen seurakunta- ja hengellinen elämä tarjoavat. Verkkokirkko tarkoittaa evl.fi-palvelun tai paikallisseurakuntien tarjoamaa verkkopalvelua, joka on avoin ja yhteisöllinen. Vuorovaikutus ja kohtaaminen verkossa vaativat verkkopalvelun käyttäjältä aktiivisuutta. Seurakuntien ”jalkautuminen” verkkoon ja sosiaaliseen mediaan lisää luterilaisen kansankirkko -ajattelun ja yhteisen pappeuden näkökulmaa. (Kirkkohallitus 2007, 3.)

Verkkoympäristö mahdollistaa yhteisön, jossa ei tarvitse olla samaan aikaan samassa tilassa. Verkkoyhteisö poistaa välimatkojen ja ajanhallinnan tuomat ongelmat. Yhteisöön liittyminen voidaan kokea jopa helpommaksi. Verkkoyhteisössä voi luontevammin toimia eri elämäntilanteissa olevat ihmiset ja eri motiivein. Verkkoyhteisö ei korvaa kasvokkain käytävää keskustelua ja kohtaamista, mutta yhteisön jäsenenä yksinäiset, kiireiset ja toisten kanssa käytävää keskustelua kaipaavat voivat löytää yhteisöstä tukea elämäänsä. Jumalan läsnäolo tämän kaltaisissa yhteisöissä ja palveluissa antaa oman lohduttavan näkökulmansa. Viime vuosina verkkopalveluista haetaan tietoa ja tukea myös silloin, kun kohdataan kriisitilanne. Se on kanava, jonka kautta etsitään neuvoa arjessa pysähtymiseen, hiljaisuuteen ja hartauteen. (Kirkkohallitus 2007, 4.)

Vuonna 2012 tehty Hengellinen elämä verkossa -hanke pohjautuu kirkon 2015 strategiaan, jossa pohditaan laadukkaan kohtaamisen merkitystä myös verkon kautta. Laadukas kohtaaminen nähdään verkon toimintaympäristönä, jossa jäsen on aktiivinen ja sisältöä tuottava. (Hintsala & Ketola 2012, 3.)

Seurakunnan internet-lähetyksissä olisi hyvä selvittää, minkälaiset lähetykset kiinnostavat nuoria aikuisia. Olennaista sosiaalisen median kanssa työskennellessä on käyttää monenlaisia medioita, sillä silloin tavoittaa enemmän nuoria aikuisia. (Köykkä 2014, 240 & 249.)

4.2 Kertaluonteinen toiminta ja Pop up -tapahtumat

Pop up -tapahtumat ovat lisääntyneet osaksi seurakunnan uutta työmuotoa, jotka ovat kertaluonteisesti tai satunnaisesti toteutettuja tapahtumia. Seurakunnat ovat löytäneet pop up tapahtumat säännöllisesti toteutettavien toimintojen rinnalle. Pop up -ilmiö on syntynyt vuosituhanteen vaihteessa ja Suomeen se rantautui hieman myöhemmin. Nyt vakiintunut ilmiö lähti liikkeelle Suomessa pop up -ravintolapäivän kautta. Pop up -käsitteellä tarkoitetaan lyhytaikaisesti ilmestyvää asiaa. (Nojonen 2014, 5–6.) Kertaluonteisten tapahtumien järjestäminen on yleistynyt seurakunnan toiminnassa, sillä niiden avulla on mahdollista tavoittaa myös seurakunnan jäseniä, jotka eivät osallistu seurakunnan toimintaan aktiivisesti. Kertaluonteiset tapahtumat voivat avata kirkon ovea myös seurakunnan alueella asuville.

Tempausten kautta saadaan kirkkoa näkyvämmäksi ja samalla tavoitellaan uusia ihmisiä. Päiväunet kirkossa, jalkapallon katsominen tai olut kirkkoherran kanssa ovat vain muutamia esimerkkejä pop-up -tempauksista. (Ranta 2016.) Toimintojen kertaluonteisuus tai satunnaisuus voidaan nähdä yhtenä keinona tavoittaa nuoret aikuiset. Tempauksissa pyhyys ei ole välttämättä korostettua. Kertaluonteiset tapahtumat voivat olla arkisempia verrattuna jumalanpalvelukseen. Arkisempia toimintoja ovat esimerkiksi jalkapallon katsominen tai olut kirkkoherran kanssa. (Ranta 2016.) Kertaluonteisten tempauksien kautta voidaan luoda mahdollisuus matalan kynnyksen toimintaan ja sitä kautta luoda kohtauksia ihmisten

kanssa, jotka eivät usein kirkkoon astu. Kertaluonteisissa tapahtumissa osallistuja saatetaan nähdä kävijänä, mutta jäsenyydestä puhuttaessa on seurakunnan kiinnitettävä huomiota ihmisen tarpeisiin kokonaisvaltaisemmin.

5 PAAVALIN JA JÄRVENPÄÄN SEURAKUNNAT

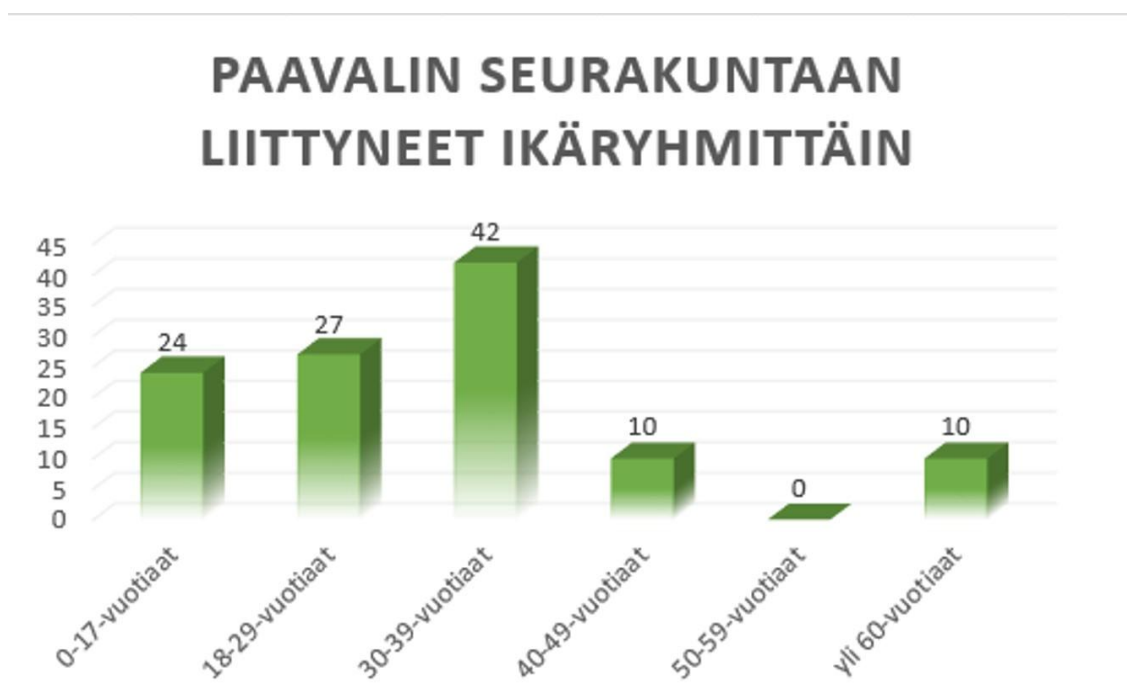
Kirkon nelivuotiskertomuksesta 2012–2015 käy ilmi, että alueelliset erot kirkkoon kuulumisen suhteen ovat kasvaneet. Erityisesti alle 10 000 asukkaan maaseutukunnissa kirkkoon kuulumisprosentti on väestöstä suurin. Kirkkoon kuuluvien osuus on selvästi pienempi Suomen neljässä suurimmassa kunnassa. Muutto-liike vaikuttaa jäsen kehitykseen, kun ihmiset muuttavat opintojen ja työn perässä toisille paikkakunnille. Kotiseurakunta yhteys katkeaa ja kiinnittyminen uuteen seurakuntaan voi olla hankalaa. (Ketola, Hytönen, Salminen, Sohlbergh & Sorsa 2016, 28–30.) Helsingin kaupungissa vuonna 2016 kirkkoon kuului 54,3 % ja Paavalin seurakunnassa kuulumisprosentti oli 48,4 % (Helsingin seurakuntayhtymä 2016, 5). Paavalin seurakunnalta saamamme tämän hetkinen koko Helsinkiä koskeva jäsenmäärä on jo aavistuksen verran laskenut. Järvenpään seurakunnassa jäsenprosentti oli vuonna 2016 67,9% eli selvästi Helsinkiä ja Paavalin seurakuntaa suurempi (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.).

Opinnäytetyössä vertailemme kahden maantieteellisesti että väestöllisesti eri seurakunnan nuorten aikuisten ikäryhmän roolia kirkossa. Opinnäytetyön rajauksen kannalta on helpompi keskittyä Helsingin sisällä olevaan seurakuntaan kuin, että olisimme tutkineet koko seurakuntayhtymää. Paavalin seurakunnan alueella asuu hieman alle 30 000 asukasta. Paavalin seurakuntaan kuuluvat kaikki Vallilan ja Arabian asuinalueilla evankelis-luterilaiseen seurakuntaan kuuluvat kristityt. Paavalin seurakunta sijaitsee Vallilassa Helsingissä. Voimakkaammin kaupunkiseurakunnaksi leimautuvamman Paavalin seurakunnan vertailukohteeksi valitsimme Järvenpään seurakunnan, joka maantieteellisesti kuuluu Helsingin kehyskuntiin. Järvenpään seurakuntaan kuuluvat kaikki Järvenpäässä asuvat evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluvat henkilöt. Vuonna 2015 Järvenpäässä asui 40 908 asukasta, joista 28 304 kuului Järvenpään seurakuntaan (Järvenpään seurakunta 2017 a, 19–20). Tulosten pohdinnassa tulemme pohtimaan sitä, onko kahden Uudenmaan alueen seurakunnan nuorten aikuisten suhtautumisessa kirkkoon ja sen toimintaan eroavaisuuksia.

Keväällä 2017 kävimme Paavalin ja Järvenpään seurakunnissa esittämässä opinnäytetyömme tulevia suuntaviivoja. Kummallakaan seurakunnalla ei ollut opinnäytetyötä aloittaessamme koordinoitua nuorten aikuisten toimintaa. Paavalin seurakunnan internet-sivuilta ei löytynyt ikäryhmälle kohdennettua sivua, josta toimintaa etsivä nuori aikuinen voisi löytää ikäryhmälleen sopivaa toimintaa. Järvenpään seurakunnan verkkosivulta löytyy nuorille aikuisille suunnattu sivu, johon on koottu ikäryhmälle suunnattu toiminta. Kuitenkaan opinnäytetyön suunnitelmaa tehdessä sivulla ei ollut päivitettyä ohjelmaa nuorille aikuisille. (Järvenpään seurakunta i.a.) Järvenpään seurakunnassa Betonimessut on kohdennettu niin nuorille kuin nuorille aikuisille (Järvenpään seurakunta 2017 b, 15). Paavalin seurakunnassa nuorille aikuisille suunnattu toiminta vuonna 2017 on sisällytetty seurakunnan järjestämiin kursseihin kuten vegaaniruoka -kurssi tai taidekurssi sekä messuihin ja eri piireihin kuten raamattupiireihin ja rukouspiireihin. Paavalin seurakunnan syysessestä 2017 ei löydy nuorten aikuisten ikäryhmälle kohdennettua toimintaa (Paavalin seurakunta 2017, 3).

6 NUORET AIKUISET SEURAKUNTIEN TILASTOISSA

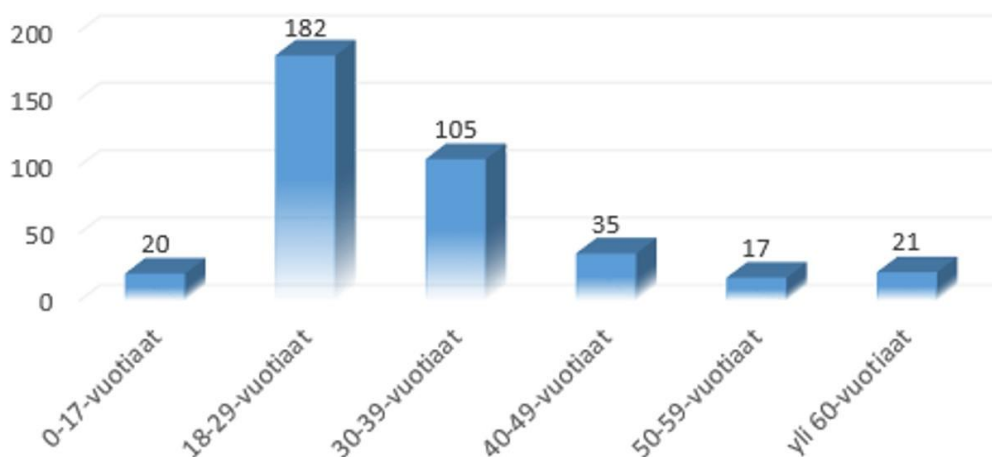
Paavalin seurakuntaan liittyi vuoden 2016 aikana 113 jäsentä, joista 18–29-vuotiaita on 27. Nuorten aikuisten ikäryhmä on jaottelussa siis toiseksi suurin 30–39-vuotiaiden ollessa suurin Paavalin seurakuntaan liittynyt ikäryhmä. 18–29-vuotiaiden osuus on 23 % koko seurakuntaan liittyneiden määrästä. (Helsingin seurakuntayhtymä 2016, 12.)

KUVIO 1. Paavalin seurakuntaan liittyneet vuonna 2016

Vuonna 2016 Paavalin seurakunnasta erosi 18–29-vuotiaita yhteensä 182 jäsentä eli 48 % koko seurakunnasta eroavien määrästä. Nuorten aikuisten ikäryhmä on selvästi suurin seurakunnasta eronneiden joukko. Yhteensä Paavalin seurakunnasta erosi vuoden 2016 aikana 380 jäsentä, mikä on huomattavasti suurempi suhteessa seurakuntaan liittyneiden määrään. (Helsingin seurakuntayhtymä 2016, 13.)

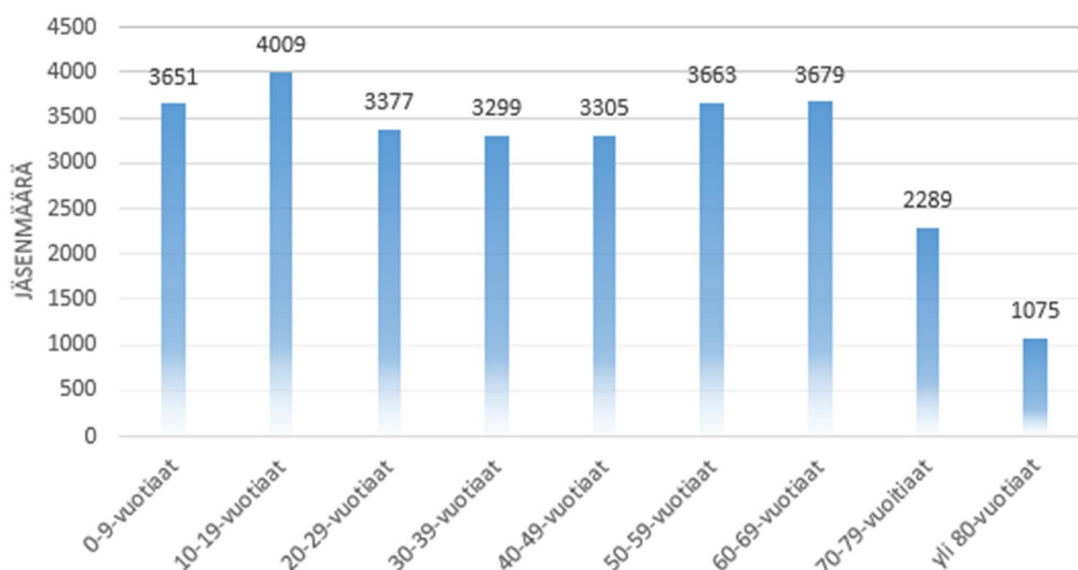
PAAVALIN SEURAKUNNASTA EROONEET IKÄRYHMITÄIN

KUVIO 2. Paavalin seurakunnasta eronneet vuonna 2016

Käytämme Helsingin seurakuntayhtymän vuoden 2016 vuositilastoa havainnollistamaan nuorten aikuisten kirkkoon liittymistä ja eroamista Paavalin seurakunnassa. Saimme tutkittavaksi uudemman Helsingin seurakuntien 1.7.2017 tehdyn tilaston jäsenmääristä. Uudessa tilastossa ikäryhmien jaottelut ovat paljon laajemmat, joten rajaamamme nuorten aikuisten ikäryhmä ei tilastosta erotu. Suuria muutoksia ei viime vuoteen nähden ole tapahtunut, mutta Paavalin seurakunnan jäsenmäärä on vuodesta 2016 hieman laskenut ja alueella asuvien määrä jonkin verran lisääntynyt.

JÄRVENPÄÄN SEURAKUNNAN IKÄJAKAUMA 2017

KUVIO 3. Järvenpään seurakunnan jäsenmäärä ikäryhmittäin

Järvenpään seurakuntaan suurimpana ikäryhmänä kuuluu 10–19-vuotiaat. Tilaston perusteella eri ikäluokkien väliset erot ovat pieniä. Ainoastaan 70–79-vuotiaiden ja yli 80-vuotiaiden ikäluokka erottuu jyrkkänä laskuna tilastossa. Nuoria aikuisia kuuluu Järvenpään seurakuntaa hieman vähemmän kuin 40–69-vuotiaita. Tilastoista ei ole nähtävissä nuorten aikuisten kohdalla kirkosta eroamisen trendiä. Tähän voi vaikuttaa Järvenpään seurakunnassa tehtävä tiivis nuorisotyö sekä seurakunnan yhteisöllisyys. Järvenpään seurakunnassa on mahdollisuus käydä nelivuotinen isoskoulutus, jonka jälkeen on mahdollista toimia isoskouluttajana. Isoskouluttajana olo tukee nuorten aikuisten seurakunta yhteyttä isoskoulutuksen jälkeen sekä antaa mahdollisuuden jatkaa mieluista toimintaa. Järvenpään seurakunta tarjoaa kaupunkilaisille monipuolisesti toimintaa ja tukea, joka tukee seurakuntaan kuulumista.

7 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Keväällä 2016 Paavalin seurakunta osallistui Diakonia-ammattikorkeakoulun Helsingin toimipisteessä järjestettävään OSKE-toriin. Osallistava kehittämistoiminta tarjosi meillä mahdollisuuden yhteistyötehtävään seurakunnan kanssa ja mahdollisesti kehittää aihetta opinnäytteeksi asti. Tartuimme Paavalin seurakunnan tarjoamaan kehittämistehtävään nuorten aikuisten toiminnasta ammattialan kehittämistyön -kurssilla. Nuorten aikuisten rooli ja toiminta seurakunnassa kiinnosti meitä tehtyämme lyhyen kehittämistehtävän aiheesta ja Vuoden 2017 keväällä Paavalin ja Järvenpään seurakunnat lähtivät mukaan yhteistyöhön pohtimaan, miten kyseisten seurakuntien alueilla nuorten aikuisten toimintaa voitaisiin kehittää. Paavalin seurakunta antoi tehtävän aloittaa tyhjältä pöydältä, koska alueen nuorilta aikuisilta ei ole kerätty näkökulmia toiminnan kehittämiseen aiemmin. Järvenpäässä on nuorten aikuisten toimintaa vahvan nuorisotyön vuoksi hieman enemmän ja tulemme hyödyntämään sitä pohdinnassa.

Nuorten aikuisten toiminnasta seurakunnassa on tehty 2000-luvulla opinnäytteitä. Vuoteen 2020 suuntaava Kohtaamisen kirkko -strategia nostaa esille nuorten aikuisten tavoittamisen ja heidän kristillisen kasvun tukemisen eri elämänvaiheissa (Kohtaamisen kirkko 2014, 20). Siitä huolimatta on seurakuntia, joilla ei ole kohdennettua nuorten aikuisten toimintaa. Seurakunta-alueet ja resurssit ovat hyvin erilaisia ja tuntematta alueen nuorten aikuisten tarpeita, uuden toiminnan kehittäminen voi tuntua haastavalta, vaikka malleja toisilta seurakunnilta hyödynnettäisiin. Kartoittamalla Opinnäytetyöhömme valittujen seurakuntien nuorten aikuisten suhdetta kirkkoon ja toiveita seurakunnan toiminnan kehittämiseen, autamme Paavalin ja Järvenpään seurakuntia pohtimaan nuorten aikuisten jäsenyyden merkitystä tulevana vuosina omilla alueillaan. Tutkimuskysymyksemme ovat:

- Mikä on Järvenpään ja Paavalin seurakunnan alueilla asuvien nuorten aikuisten suhde kirkkoon ja seurakunnan toimintaan?
- Mitä toiveita nuorilla aikuisilla on Järvenpään ja Paavalin seurakuntien toiminnan kehittämiseen?

- Miten Järvenpään ja Paavalin seurakuntien työntekijät näkevät nuorille aikuisille suunnatun toiminnan kehittämisen nuorille aikuisille tehdyn kyselytutkimuksen tulosten pohjalta?

7.1. Tutkimuksen tavoitteet

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia, miten nuorten aikuisten toimintaa voitaisiin kehittää sekä kuinka tavoittaa ikäryhmää Järvenpään ja Paavalin seurakuntien alueilla. Tutkimuksessa selvitämme nuorten aikuisten aikaisempia kokemuksia seurakunnasta ja heidän toiveitaan seurakunnan toimintaa kohtaan. Koostamme nuorten aikuisten kyselylomakkeiden tulokset seurakuntien työntekijöille. Työntekijöille tekemämme kyselylomakkeen tavoitteena on löytää työntekijöiden näkemysten sekä nuorten aikuisten toiveiden väliltä toimintamuotoja, joita on mahdollista toteuttaa. Sekä nuorten aikuisten että seurakuntien työntekijöiden kyselylomakkeiden vastausten pohjalta kirjoitamme pohdinnat Järvenpään ja Paavalin seurakuntien alueilla asuvien nuorten aikuisten toiminnan kehittämisestä. Tarkoituksena on antaa seurakunnille materiaali siitä, miten tämän päivän nuoria aikuisia koskevat ilmiöt näkyvät Paavalin ja Järvenpään alueiden nuorten aikuisten vastauksissa. Tutkimuksemme perusteella kirjoitamme mahdollisia nuorten aikuisten toimintaa kehittäviä ehdotuksia (LIITE 4). Paavalin ja Järvenpään seurakuntien hyödynnettäviksi. Paavalin seurakunnassa alkaa vuonna 2018 projekti, jonka kattonimikkeinä toimivat Some ja Pop Up. Projektissa työntekijä tulee osallistumaan muun muassa oppilaitostyöhön ja kehittää tapahtumia, joilla voitaisiin tavoittaa heitä, jotka eivät tällä hetkellä osallistu seurakunnan toimintaan.

7.2 Tutkimusmenetelmät ja aineiston keruu

Tutkimukseen kerättiin aineistoa sekä Järvenpään että Paavalin seurakuntien alueilta ja molempien seurakuntien omista tilastoista. Aineistoa kerättiin myös haastattelemalla Paavalin ja Järvenpään seurakunnan nuorisotyöntekijöitä sekä alueiden nuoria aikuisia. Teimme kyselylomakkeen sekä nuorille aikuisille että työntekijöille.

Tutkimusprosessi alkoi teoriaosuudella, jonka tarkoituksena oli kartoittaa aiempaa tietoa aiheesta sekä aiheeseen liittyvää teoreettista viitekehystä. Tämän jälkeen tutkimme tilastoja, joista tarkoituksena on katsoa Järvenpään ja Paavalin seurakuntiin kuuluvien nuorten aikuisten prosentuaalinen määrä ja ryhmän suhdetta muihin jäsen ryhmiin. Näiden pohjalta teimme kyselylomakkeet alueiden nuorille aikuisille ja seurakuntien työntekijöille. Kyselylomakkeissa (LIITTEET 1 ja 2) ovat monivalintakysymyksiä ja avoimia kysymyksiä. Emme kysy vastaajien nimiä vaan iän ja sukupuolen. Nuorten aikuisten kyselylomakkeen alussa kysyimme vastaajien taustoja seurakunnan toimintaan osallistumisesta. Keräsimme siihen Järvenpään ja Paavalin seurakuntien internet-sivuilta tietoa siitä, mitä eri toimintamuotoja seurakunnat tarjoavat.

Yhtenä tutkimuskysymyksenä oli selvittää alueen nuorten aikuisten suhdetta kirkkoon ja seurakunnan toimintaan. Kyselylomakkeeseen laitoimme lineaarisen asteikon kirkon perustehtävien merkityksestä, johon vastaajat valitsivat, onko toiminta heistä tärkeää vai merkityksetöntä. Elämänkaaritoimitusten lisäksi kysyimme jumalanpalveluselämän merkitystä. Messu kokoaa seurakuntalaiset yhteen. Raamatun sanan ja ehtoollisen vieton lisäksi jumalanpalveluselämä tukee kristittyjen yhteisöllisyyttä, jonka tulisi näkyä myös nuorten aikuisten toiminnassa. Kysymys valikoitui lomakkeeseen myös siksi, että jumalanpalveluselämän kehittäminen näkyy kirkon strategioissa. Nostimme kysymyksiin myös kirkon auttamistyön näkökulman.

Opinnäytetyön toinen tutkimuskysymys liittyy nuorten aikuisten toiveisiin seurakunnan toiminnasta. Kyselylomakkeessa kysyttiin nuorilta aikuisilta, minkälaista toimintaa he seurakunnalta kaipaisivat. Laitoimme lomakkeeseen esimerkkivaihtoehtoja, jotka kokosimme opinnäytetyön teoriaosuudesta. Kysymys toimi linkkinä avoimeen kysymykseen, jossa sai omin sanoin kertoa, minkälaista toimintaa haluaisi kotiseurakunnassaan järjestettävän. Lopuksi kyselylomakkeessa kysyttiin seurakunnan tavoitettavuudesta, koska se liittyy olennaisesti siihen, miten seurakunta näkyy nuorten aikuisten elämässä. Vaihtoehdot kokosimme opinnäytteen teoriaosuudesta.

Haastateltavat nuoret aikuiset valittiin sattumanvaraisesti. Meidän kirkko vuoteen 2015 -strategian mukaisesti menemme sinne, missä seurakuntalaiset ovat eli Paavalin ja Järvenpään alueiden kahviloihin, kauppakeskuksiin ja puistoihin. Paavalin seurakunnan alueella on HOAS:n opiskelijataloja, joten jalkaudumme niiden ympäristöön. Tavoite määrä kyselylomakkeiden vastauksille oli noin 10 kappaletta, jolloin otoksesta tulisi ilmi nuorten aikuisten erilaiset kokemukset seurakunnan toiminnasta sekä kirkon merkityksestä. Työntekijä kyselylomakkeiden vastausmäärän tavoite oli yhteensä noin kuusi kappaletta, joita suoritetaan kolme kappaletta kummassakin seurakunnassa.

Paavalin seurakunnan kanssa sovimme, että vastaajille lähetetään sähköpostiin Finnkinon elokuvalippuja ja Arabian kauppakeskuksen Robert's Coffeesta sai halutessaan maksuttoman kahvin ja pullan. Muutaman nuoren aikuisen tavoitimme Arabian alueella, mutta muuten keskityimme kohtaamaan heitä Paavalin kirkon läheisyydessä olevien opiskelija-asuntojen läheisyydessä. Menimme Paavalin seurakunnan alueelle kolmena eri päivänä, mutta vastauksien saaminen osoittautui haastavaksi. Syynä saattoi olla nuorten aikuisten kiire tai haluttomuus vastata seurakuntaa koskevaan kyselyyn. Päätimme jalkautua myös sinne, missä monet ihmiset ja etenkin nuoret aikuiset ovat aktiivisia eli sosiaaliseen mediaan. Vallilan ja Hermannin alueen facebook-ryhmän kautta tavoitimme osan vastanneista nuorista aikuisista. Teimme ryhmään päivityksen ja halukkaat laittoivat meille yksityisviestillä kiinnostuksensa, mikäli täyttivät opinnäytetyötämme koskevan rajauksen ehdot eli asuvat alueella ja kuuluvat toivomaamme ikäryhmään.

Järvenpään seurakunnan alueella jalkauduimme keskustan alueelle. Suurimman osan vastauksista saimme Paavalin seurakunnan tapaan jalkautumalla sosiaalisen median toimintaympäristöön eli Järvenpään kaupungin facebook -ryhmään.

Seurakuntien työntekijöiden pohdinnat suunnittelimme keräävämmesi niin, että kutsuisimme työntekijöitä koolle yhteisen pöydän ääreen keskustelemaan saamistamme tuloksista. Nuorten aikuisten tulokset saimme kerättyä marraskuun 2017 lopussa, joka oli seurakunnan työntekijöille kiireistä aikaa. Tämän vuoksi teimme nuorten aikuisten tuloksista tilastolliset koonnit ja niiden pohjalta kysely-

lomakkeen seurakunnan työntekijöille, joka oli molemmille seurakunnille yhteinen. Kyselylomake (LIITE 3) lähetettiin sähköpostitse Järvenpään seurakunnan neljälle työntekijälle, joista kaksi oli nuorisotyöntekijöitä, diakoniatyöntekijä sekä nuorisopastori. Paavalin seurakunnassa lomake lähetettiin sähköpostitse nuorisotyöntekijälle, joka lähetti lomakkeen edelleen muiden alojen työntekijöille. Kyselylomakkeeseen vastasi yhteensä neljä työntekijää Järvenpään ja Paavalin seurakunnista. Vastanneista työntekijöistä kaksi olivat nuorisotyöntekijöitä, yksi diakoniatyöntekijä ja yksi pappi. Seurakunnan työntekijöille tehdyn kyselylomakkeen kysymykset perustuivat heidän näkemyksiin nuorten aikuisten toiminnasta ja mitä mieltä he olivat nuorten aikuisten kyselylomakkeiden tuloksista.

7.3 Aineiston analysointi

Nuorten aikuisten kyselylomake sisälsi suurimmaksi osaksi monivalintakysymyksiä, joiden pohjalta ohjelma laski vastauksien prosenttiosuuksia. Tämän vuoksi nuorten aikuisten kyselylomakkeiden tuloksia analysoimme sekä määrällisesti että laadullisesti. Puolestaan seurakunnan työntekijöiden kyselylomakkeen lähes kaikki kysymykset olivat avoimia, jonka vuoksi heiltä saatuja kyselylomakkeen vastauksia analysoimme puolestaan vain laadullisesti. Paavalin seurakunnasta kyselylomakkeeseen vastasi 10 nuorta aikuista ja Järvenpään seurakunnasta 11. Seurakunnan työntekijöistä yhteensä neljä vastasi kyselylomakkeeseen Järvenpään ja Paavalin seurakunnista.

Kvantitatiivinen eli määrällinen menetelmä pyrkii todentamaan tutkimustuloksen täsmällisesti lukujen avulla (Varto 1992, 13–14). Kvantitatiivisella analyysillä opinnäytetyöhön saadaan prosentuaalista tietoa nuorten aikuisten ja seurakunnan suhteesta sekä seurakunnan toimintaan osallistumisesta. Haastattelut tehtiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena, jonka tarkoituksena on ottaa huomioon tutkimuksen kohteet huomioon kokonaisvaltaisesti (Varto 1992, 14–15). Osa kyselylomakkeen kysymyksistä on avoimia ja niiden avulla analysoidaan sekä ilmiötä että kartoitetaan nuorten aikuisten toiveita seurakunnan toiminnalle. Työntekijöiden haastattelut tehdään myös kvalitatiivisen menetelmän avulla, jotta

saamme nuorten aikuisten ja Paavalin ja Järvenpään seurakuntien suhteen taustalla olevia syitä ja löytää mahdollisia keinoja nuorten aikuisten tavoittamiseksi. Kyselylomakkeet tehtiin Googlen Forms -työkalun avulla. Työkalu muodostaa vastauksista pylväsdiagrammeja ja prosentuaalisia analyyseja. Aineiston analysoimisessa työkalusta oli apua. Pääosin hyödynsimme tiivistelmää, joka kokosi kaikkien vastanneiden tulokset yhteisiin taulukoihin. Käytimme myös Excel- ja Word -ohjelmia tulosten analysoimisessa, koska Google Forms -työkalu näytti taulukoiden informaatiotiedot puutteellisina. Tulosten analysoimiseen Google Forms -työkalu antoi kuitenkin riittävät tiedot.

7.4. Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkijat ovat moraalisia toimijoita, joiden tulee huomioida eettiset periaatteet, jotka pohjautuvat yhteiskunnassa vallitseviin normeihin ja arvoihin (Pietarinen 2002, 58). Osa eettisyyden arviointia on pohtia ketä varten tutkimus tehdään. Opinnäytetyön aihe nousi seurakunnan tarpeesta, mutta ajankohtaisuudellaan se puhutteli myös meitä. Kuulumme tutkimuksen kohderyhmän kanssa samaan ikäryhmään, mikä mahdollistaa luontevan kohtaamistilanteen haastatteluja tehdessä. Sama ikäryhmä antaa mahdollisuuden ymmärtää kohderyhmän tarpeita. Halu tuoda nuorten aikuisten ääni kuuluville seurakunnissa tuo uskottavamman näkökulman tavoitteisiin.

Opinnäytetyön eettisiin periaatteisiin kuuluu kaikkien osapuolten kunnioitus. Prosessiin osallistuvien yhteistyötahojen ja opinnäytteen tekijöiden tulee kuunnella toistensa näkökulmia (Osallistavan ja tutkivan kehittämisen opas 2018). Opinnäytetyöprosessin aikana pyrimme sopimaan palavereja Järvenpään ja Paavalin seurakuntiin tarpeellisin väliajoin. Palavereissa opinnäytetyön suunnitelma rakentui yhteistyössä yhteistyötahojen tavoitteet ja meidän tavoitteet huomioon ottaen. Pyrimme työstämään opinnäytetyötä niin, että demokraattinen osallistuminen toteutuu ja hyödyntämään toistemme vahvuuksia eri tutkimusmenetelmien käytössä (Osallistavan ja tutkivan kehittämisen opas 2018). Selkeä kommuni-

kointi ja yhtenäinen ymmärrys käsitteistä tukevat prosessin etenemistä. Kyselylomakkeiden selkeys ja kielen ymmärrettävyys mahdollistavat sen, että kyselyn täyttäjät kokevat tuoneensa omat näkemyksensä rehellisesti esille.

Osa tutkimuksen eettisyyttä on oikean tiedon ja avoimuuden periaate haastatelluista suoritettaessa. On tärkeää pohtia, miten esittelee haastattelun aiheen, sillä sen perusteella haastateltavalla on joko mahdollisuus kieltäytyä tai osallistua haastattelusta. (Hirsjärvi & Nurme 2008, 20.) Ennen kyselylomakkeen antamista vastaajalle kerroimme, mistä tutkimuksesta on kyse ja mihin saatuja vastauksia tullaan käyttämään. Heille kerrottiin myös, että tulokset tullaan opinnäytetyössä julkaisemaan nimettöminä. Kyselylomakkeissa ei kysytty vastaajien nimeä. Sähköpostiosoitteen antaminen mahdollisen elokuvalipun lähettämistä varten oli vapaaehtoista.

Olennainen osa tutkimuksen luotettavuutta on myös oikean tiedon tuottaminen, joka on perusteltu kriittisesti, jolloin tutkimuksen päämäärän ja tavoitteiden on mahdollista toteutua (Pietarinen 2002, 59). Tutkimuksen luotettavuutta voi heikentää ilmiön liika rajaaminen niin, että ei tulla huomioiduksi nuorten aikuisten tai seurakunnan kannalta jotain osa-aluetta. Luotettavuuteen vaikuttaa myös teoreettisessa viitekehyksessä olevien lähteiden ajankohtaisuus ja alueelliset tekijät. Käyttämässämme lähteissä ilmiötä on usein tarkasteltu koko yhteiskunnan lähtökohdista, mutta tutkimuksessamme keskitymme kahteen hyvin erilaiseen alueen, jonka sisällä ilmiöt voivat vaihdella suuresti. Pyrimme analysoimaan kerättyä teoriatietoa ja nuorista aikuista kerättyjä vastauksia niin, että Paavalin ja Järvenpään seurakunnat voivat löytää tutkimuksestamme oman seurakuntansa nuorten aikuisten toimintaa kehittäviä pohdintoja.

Opinnäytetyöprosessin eri vaiheissa on hyvä tehdä reflektiota oppimisesta ja tutkimuksen kehittämisestä. Osa tutkimukseen sitoutumista on se, että reflektoidaan omia ja yhteisiä näkökulmia tutkimuksen ilmiöön, tutkimusmenetelmiin ja tulosten analysoimiseen. Opinnäytetyössämme näkyvät tasa-arvon ja inklusion eli mukaan ottamisen periaatteet. Nuoret aikuiset ovat Järvenpään ja Paavalin seurakunnissa jääneet vähemmälle huomiolle suhteessa muihin ikäryhmiin.

Tuomme esille yhteistyötahojen alueiden nuorten aikuisten näkemyksiä seurakunnan toiminnasta ja johtopäätöksissä analysoimme sitä, miten inklusiota voitaisiin lisätä. Opinnäytetyön tarkoitus on tarjota sen tekijöille ja yhteistyötahoille tuloksia, jotka vievät kohti positiivista muutosta. (Osallistavan ja tutkivan kehittämisen opas 2018.)

Tutkimuksen reliabiliteetissa eli tutkimuksen toistettavuudessa on olennaista, etteivät eri tutkimuskerroilla saadut tulokset vaihtelee suuresti (Varto 1992, 103–104). Reliabiliteetin varmistamiseksi tutkimuksessa täytyy ottaa huomioon haastatteluiden tarpeeksi kattava ote. Otteen jäädessä kapeaksi tulokset voivat vaihdella suuresti toistettaessa tutkimusta. Opinnäytetyötä varten kerättyjen vastausten määrä ei ole riittävän laaja antamaan koko kuvaa alueiden nuorten aikuisten näkemyksistä. Vaikka nuoriin aikuisiin voidaan yhdistää tietyt elämänvaiheet ja ajattelutavat, heitä ei voi nähdä yksiselitteisenä joukkona. Saatujen vastausten perusteella pyrimme analysoimaan nuorten aikuisten vastauksia niin, että tuloksia voi rinnastaa kerätyllä teorialla koskien nuorten aikuisten asemaa yhteiskunnassa ja kirkossa huomioiden ryhmän moninaisuuden.

Opinnäytetyömme koskee Paavalin ja Järvenpään seurakuntia. Alueet eroavat toisistaan niin maantieteellisesti kuin asukaskunnan vuoksi. Paavalin seurakunta kuuluu Helsingin Vallilan kaupunginosan alueelle, jossa asuu paljon opiskelijoita. Järvenpää on Keski-Uusimaan kunta, jossa nuorten aikuisten osuus on pienempi ammattikorkeakoulun ja yliopiston puuttumisen vuoksi. Seurakuntien vertailukelpoisuus ei näin ollen ole suoraviivainen asia. Tutkimuksessa pyrimme tuomaan kahden erilaisen seurakunta-alueen vertailukelpoisuuden edut niin, että opinnäytetyö tarjoaa seurakunnalle peilin toisen seurakunnan alueen nuorista aikuisista ja toiminnan kehittämisestä.

Reliabiliteettia arvioitaessa on tärkeää myös kirjata tutkimuksen eri vaiheet tarkasti ylös. Näin tutkimuksen tulosten toistettavuus mahdollistuu. Reliabiliteetti tulisi myös huomioida tuloksien tarkka analysointi. Tutkimuksen vaiheita opinnäytetyön aikana kirjataan ylös google docksiin.

Opinnäytetyön validiteetissa eli pätevydessä tarkastellaan tutkimustulosten vastaavuutta suhteessa tutkimuksen päämäärään sekä tutkimuskohteeseen (Varto 1992, 103). Validiteetissa tulee huomioida tutkimussuunnitelman tarkka noudattaminen. Tutkimuksen kysymykset tulee asettaa niin, että ne vastaavat tutkimussuunnitelman tutkimusongelmiin. Validiteetin kannalta myös tutkimustulokset tulee kirjata ylös tutkimuksen edetessä heti, jolloin ne pysyvät muuttumattomina. Kerättyjen vastausten tallentamiseen käytämme Google Forms -työkalua, jota Paavalin seurakunta on hyödyntänyt haastattelujen teossa. Se mahdollistaa vastausten jakamisen niille tahoille, jotka haluavat analysoida tuloksia myöhemmin.

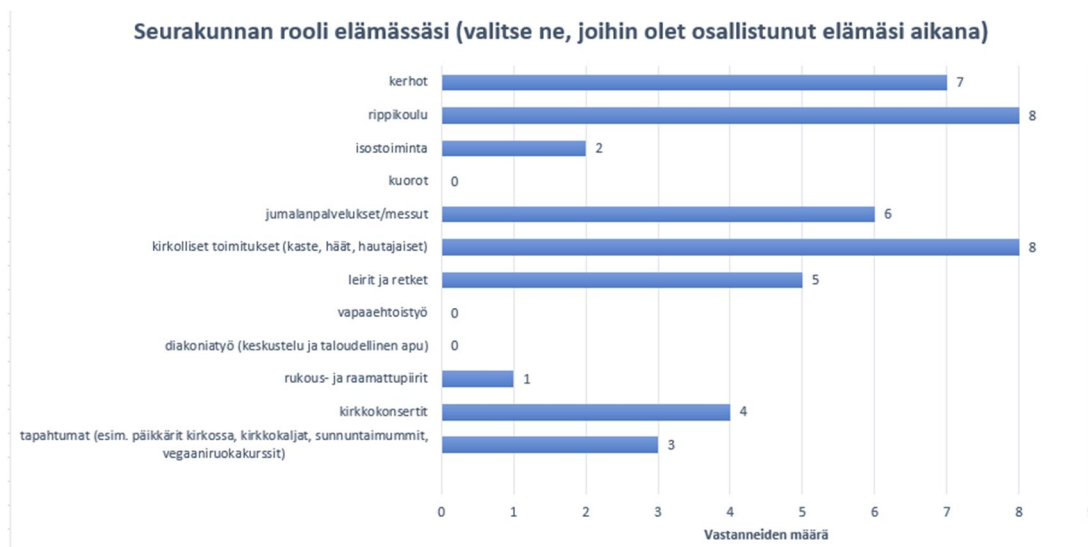
Tärkeä osa tutkimuksen luotettavuutta ja eettisyyttä on lähteiden kriittinen tarkastelu, sillä tieto voi olla vanhaa tai epäluotettavaa. Opinnäytetyössä tulee myös huomioida tutkimustulosten julkistamisetiikka (Pietarinen 2002, 59). Pyrimme kartoittamaan opinnäytetyön teoriaosuuteen kirjallisuutta ja tutkimuksia, jotka kuvaavat nuorten aikuisten elämän osa-alueita ja asemaa yhteiskunnassa niin, että ne vastaavat tämän päivän yhteiskunnallisia ilmiöitä ja arvoja.

8 TULOKSET

Teimme kyselylomakkeen (LIITTEET 1 ja 2) nuorille aikuisille koskien heidän aiempia kokemuksia seurakunnan toiminnasta sekä heidän suhtautumisestaan kirkkoa kohtaan. Kyselylomakkeessa oli erilaisia vastausvaihtoehtoja, joista nuori aikuinen pystyi esimerkiksi valitsemaan, minkälaiseen seurakunnan toimintaan hän on aikaisemmin osallistunut tai kuinka tärkeänä hän kokee tietyn kirkollisen toimituksen. Kyselylomakkeessa kysyttiin myös nuorten aikuisten toiveita seurakunnan toimintaa kohtaan. Kyselylomakkeessa oli erilaisia vaihtoehtoja siitä, minkälaista toimintaa nuori aikuinen seurakunnalta toivoisi ja/tai mahdollisuus vastata kysymykseen vapaamuotoisesti omin sanoin. Kyselylomakkeessa kysyttiin myös seurakunnan tavoitettavuudesta.

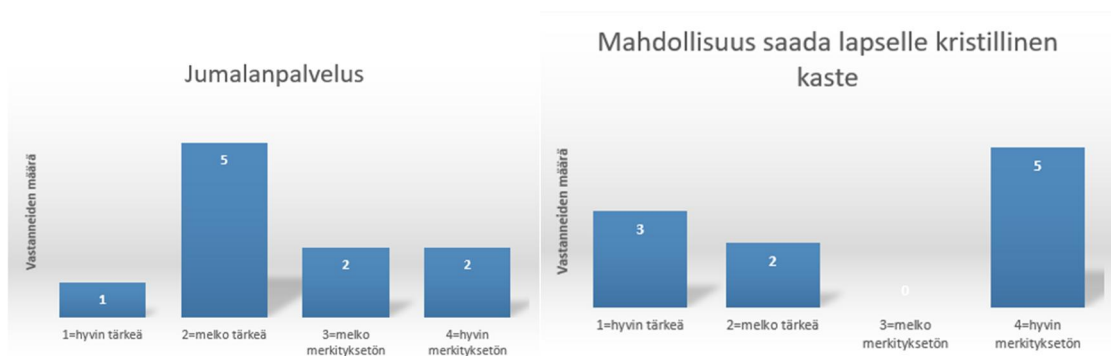
8.1 Paavalin seurakunta

Seurakunnan roolia nuorten aikuisten elämässä kartoitimme kysymällä, minkälaiseen seurakunnan toimintaan he ovat osallistuneet elämänsä aikana. Kyselyyn vastasi yhteensä kymmenen henkilöä, joista kahdeksan oli naisia ja kaksi oli miehiä. Ikäjakauma on kattava, sillä kyselyn täyttäneet olivat 20–30-vuotiaita ja vastaajia oli lähes jokaisesta ikävuodesta. Puolet vastaajista on työssäkäyviä ja työttömiä on kaksi. Vastanneista löytyy myös opiskelija, yrittäjä ja eläkeläinen.

KUVIO 4 Paavalin seurakunta: seurakunnan rooli elämän aikana

Seurakunnan rooli näyttäytyi nuorten aikuisten elämässä erityisesti erilaisten elämäntapa- ja harrastusvaihtelun kautta. Kyselylomakkeeseen vastanneista kahdeksan on käynyt rippikoulun ja seitsemän osallistunut erilaisiin kerhoihin. Isostoimintaan on rippikoulun käyneistä vastaajista osallistunut kaksi. Kirkollisiin toimituksiin (kaste, häät, hautajaiset) on osallistunut jossakin kohtaa elämässään kahdeksan vastanneista. Jumalanpalvelukseen on osallistunut kuusi vastanneista nuorista aikuisista. Rukous- ja raamattupiireihin on osallistunut yksi vastanneista nuorista aikuisista. Puolet vastanneista ovat osallistuneet joskus leireille ja retkille, ja lähes puolet ovat osallistuneet kirkkokonsertteihin. Tapahtumat kuten päiväkärät kirkossa ja vegaaniruokakurssit ovat kiinnostaneet kolmea vastaajista. Sen sijaan kuoroihin, vapaaehtoistyöhön ja diakoniatyön kenttään vastanneet nuoret aikuiset eivät ole elämänsä aikana osallistuneet.

KUVIO 5 JA 6 Paavalin seurakunta: messun ja kasteen merkitys

Seurakunnan toiminnan tärkeyttä kartoitimme kysymällä vastaajilta jumalanpalveluselämän sekä elämänkaaritoimitusten merkitystä vastaajien elämässä. Puolet vastaajista kokevat jumalanpalveluksen melko tärkeäksi seurakunnan toiminnaksi (KUVIO 5). Yksi kokee sen hyvin tärkeäksi ja neljä vastaajaa kymmenestä pitää jumalanpalvelusta merkityksettömänä. Kummiuden ja kirkkohäät kokevat tärkeiksi kuusi vastaajaa kymmenestä. Kristillinen kaste (KUVIO 6) ja hautaan siunaaminen jakaa vastaajat kahtia. Puolet vastaajista pitävät kastetta ja hautaamista tärkeinä ja puolet merkityksettömänä. KUVIOT 5 ja 6 tuovat esille Paavalin seurakunnan alueen nuorten aikuisten suhteen jumalanpalvelukseen sekä kirkollisiin toimituksiin. Myös muut kirkollisia toimituksia kuvaavat tilastot jakautuivat KUVIOIDEN 5 ja 6 tapaan.

Vastanneiden kesken kirkon auttamistoiminta nähdään pääosin positiivisena asiana. Hieman yli puolet vastaajista pitää hyvin tärkeänä sitä, että kirkko järjestää toimintaa perheille, lapsille ja nuorille sekä kirkon apua syrjäytyneiden ja köyhien parissa. Seitsemän vastaajista pitää tärkeänä, että seurakunta järjestää erilaisia tapahtumia kuten Paavalin seurakunnan vegaaniruokakurssi. Kirkon roolia uskon vahvistajana ei hieman yli puolet vastaajista kokenut tärkeäksi. Yksi vastanneista pitää hyvin tärkeänä sitä, että kirkko vahvistaa uskoa Jumalaan.

Minkälaista toimintaa kaipaaisit

KUVIO 7 Paavalin seurakunta: ehdotuksia nuorten aikuisten toiminnaksi

Paavalin seurakunnan alueen nuorista aikuisista kahdeksan toivoisivat seurakunnalta nuorille aikuisille suunnattuja iltoja esimerkiksi yhteisiä kahvihetkiä, lauluiltoja, käsityöpiirejä ja elokuvailtoja. Tukea eri elämäntilanteisiin toivoisi kuusi vastanneista. Uudentyyppiset jumalanpalvelukset ja vapaaehtoistyö kiinnostavat myös useampaa vastanneista. Hengellisyyteen ja arjenhallintaan liittyviä piirejä toivoisi yksi kyselyyn vastanneista nuorista aikuisista. Mahdollisuutta keskustella oppilaitospastorin kanssa sekä seurakunnan työntekijän henkilökohtaista yhteydenottoa alueelle muuttaessa toivoisi myös yksi vastaajista. Mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen ei kyselyn mukaan näytä kiinnostavan lainkaan.

Kyselylomakkeessa oli myös avoin kysymys siitä, minkälaista toimintaa seurakunnalta toivottaisiin. Vastaukset olivat seuraavia:

Rentoa vapaa-ajan toimintaa, johon on helppo tulla mukaan.

Perhekerhoja yms. järkeviin kellonaikoihin (lauantaina klo 11-18 välillä tai sunnuntaina klo 15-17). Arkisin on työt. Eli kaipaavat toimintaa perheille, joissa vanhemmat käyvät arkisin töissä. On paljon kerhoja yms. työttömille ja kotona oleville,

Yhteistä arkista tekemistä, esim kahvittelut ja elokuvaillat kuulostavat hienolta. Myös aivan loistavaa toimintaa on jo Paavalinkirkolla olevat Iltaruoka tapahtumat! Vähäosaisten auttaminen ja yksinäisten ihmisten auttaminen on myös erittäin tärkeää, vaikka järjestämällä peli-iltoja tai kävelyretkiä lähimaastossa. Hengellisyys on myös oma voimavarani joten tietenkin jonkinlainen sielunhoito on hyvästä.

Lapsille kerhoja

Seurakunnan tavoitettavuutta kartoitimme seurakunnan toimintaan osallistumisen sekä seurakunnan ilmoitusten kautta. Puolet vastasivat, että seurakunta on järjestänyt toimintaa rippikoulun jälkeen ja uuden seurakunnan alueelle muuttaneista puolet vastanneista muistavat saaneensa seurakunnalta tervetulotoivotuksen. Seurakunnan sosiaalisen median tilit tavoittavat kolme vastanneista samoin Kirkko ja kaupunki -lehti. Verkkokirkko on kaikille kyselyyn vastanneille tuntematon. Yhtä vastanneista kiinnostavat kertaluonteiset tapahtumat ja yhtä säännöllisesti toteutetut tapahtumat. Yhtä vastaajista ei kiinnostanut mikään annetuista vaihtoehtoista. Yleisesti ottaen Paavalin seurakunnalla on alueella hyvä maine. Kyselyn loppuun laitoimme mahdollisuuden kirjoittaa terveisiä seurakunnan työntekijöille:

Paavalin seurakunnalla on todella monipuolisesti erilaisia tapahtumia, joihin voi osallistua. Toistaiseksi omat aikatauluni ovat olleet melko täynnä enkä ole päässyt kuin muutamaaan. Arvostan todella paljon seurakunnan järjestämiä kerhoja ja lapsi-/nuorisotoimintaa. Vähävaraisessa perheessä varttuneena ne olivat lapsuudessani kiva ja jossain vaiheessa ainoa harrastus/vapaa-ajan tapahtuma, jossa pääsin kotipihan lisäksi tutustumaan muihin saman ikäisiin. Jos joskus saan lapsia, toivon heillekin olevan tarjolla vastaavia kerhoja.

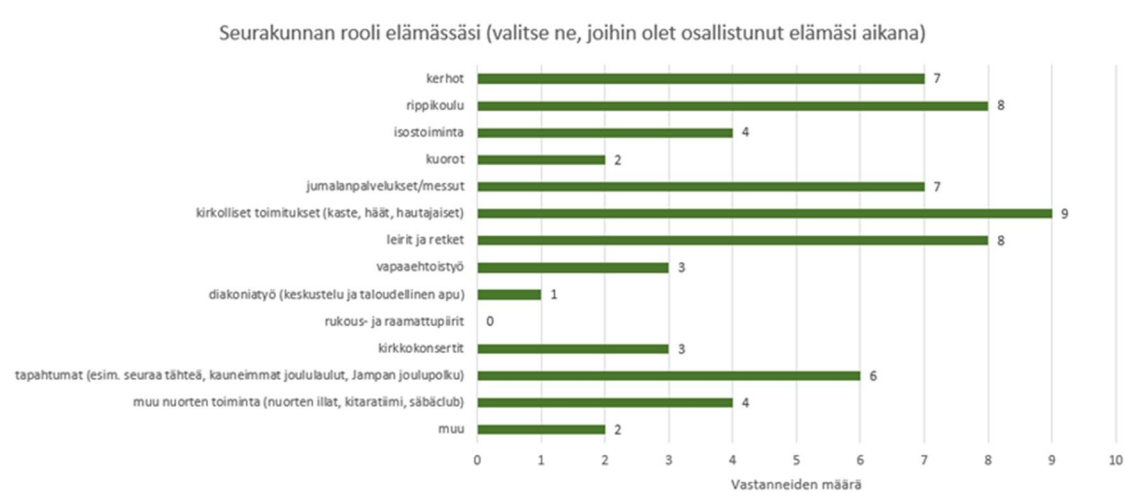
Paavalin seurakunta on muuttunut viime vuosina paljon ihmisläheisemmäksi ja helposti lähestyttäväksi. Meillä ei valitettavasti ole ollut aikaa ehtiä mukaan toimintaan. Toiveena olisi saada ns. "Pyhäkoulu" paavalin kirkolle (nyt kyseinen kerho taitaa toimia jossain päin arabiaa, Paavali olisi paljon lähempänä). Ja joku muukin kerho viikonloppulle lapsille = vanhemmille hetki omaa aikaa.

On ilo asua Paavalinkirkon vieressä ja nähdä että toimintaa on. Ja huippu kirkkoherra!

Erittäin huolehtivainen henkilökunta, on ollut lapsille erittäin mieleinen junnukerho.

8.2 Järvenpään seurakunta

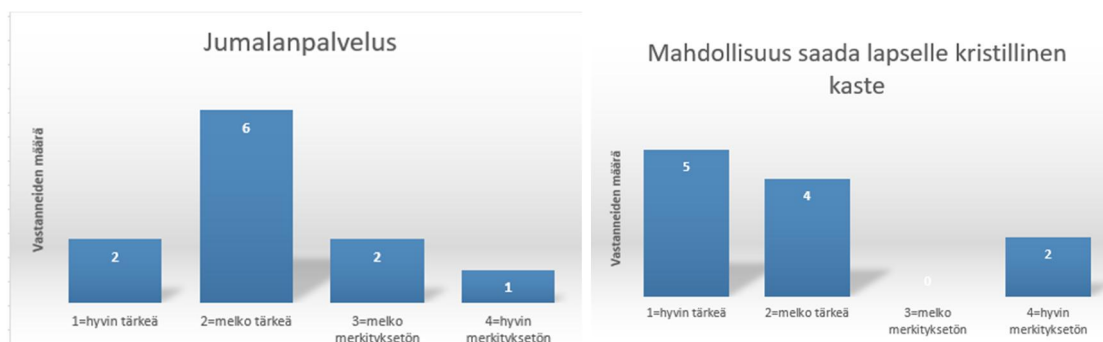
Järvenpään kyselyn suoritimme ilmoittamalla nuorille aikuisille Järvenpään Facebook -sivuilla mahdollisuudesta vastata Järvenpään seurakunnan nuorten aikuisten toimintaa koskevaan kyselyyn. Vastaajista naisia oli seitsemän ja miehiä neljä. Iältään vastaajat olivat 19–30-vuotiaita, joista suurimman ryhmän muodostivat 23-vuotiaat, joita vastaajista oli kaksi. Kyselyyn vastasi 11 nuorta aikuista. Vastaajista kävi töissä viisi henkilöä ja opiskelijoiksi itsensä ilmoitti neljä. Muu vaihtoehtoon itsensä ilmoitti kaksi vastaajista. Vastaajista kukaan ei ilmoittanut itseään työttömäksi.

KUVIO 8 Järvenpään seurakunta: seurakunnan rooli elämän aikana

Seurakunnan roolia nuorten aikuisten elämässä kartoitimme kysymällä, minkälaiseen seurakunnan toimintaan he ovat osallistuneet elämänsä aikana (KUVIO 8). Rajasimme kysymyksen koskemaan Järvenpään seurakuntaa. Vastanneista rippikoulun oli käynyt kahdeksan ja erilaisille leireille sekä retkille oli osallistunut kahdeksan. Elämänkaareen liittyviin toimituksiin vastaajista oli osallistunut yhdeksän. Myös erilaiset kerhot sekä jumalanpalvelukset olivat tavoittaneet nuoria aikuisia aiemmassa elämän vaiheessa. Vastaajista seitsemän kertoivat osallistuneensa niihin. Järvenpäälaisistä vastaajista kolme kertoi osallistuneensa vapaaehtoistyöhön. Isoskoulutukseen ja muuhun seurakunnan järjestämään nuorisotoimintaan oli osallistunut neljä vastanneista nuorista aikuisista. Vastaajista kaksi

oli osallistunut kirkkokuoroihin ja kolme kirkkokonsertteihin. Erilaisiin seurakunnan tapahtumiin tai tapahtumiin, joissa seurakunta on ollut mukana, oli vastanneista nuorista aikuisista osallistunut kuusi. Diakoniatyön asiakkaana vastanneista nuorista aikuisista oli käynyt yksi ja muuhun seurakunnan toimintaan oli osallistunut kaksi vastanneista nuorista aikuisista. Rukous- ja Raamattupiireihin ei ollut osallistunut kukaan vastaajista.

KUVIO 9 JA 10 Järvenpään seurakunta: messun ja kasteen merkitys

Seurakunnan toiminnan tärkeyttä kartoitimme kysymällä vastaajilta jumalanpalveluselämän sekä elämänkaaritoimitusten merkitystä vastaajien elämässä. Järvenpään seurakunnassa nuoret aikuiset kokevat jumalanpalveluselämän tärkeäksi seurakunnan toimintamuodoksi (KUVIO 9). Kahdeksan vastaajaa yhdestätoista kokevat jumalanpalveluksen tärkeäksi tai melko tärkeäksi. Vastanneista kolme eivät koe jumalanpalvelusta merkityksellisenä. Yhdeksän vastaajaa yhdestätoista pitää kirkollisia toimituksia sekä kummiutta tärkeänä tai melko tärkeänä. Puolestaan kaksi vastaajaa eivät koe kirkolliset toimituksia sekä kummiutta merkityksellisinä. KUVIOSSA 10 esitetty pylväsdiagrammi tuo esille nuorten aikuisten suhteen kasteen merkityksestä kirkollisena toimituksena. Myös muiden kirkollisten toimitusten merkityksistä saadut vastaukset jakautuivat KUVION 10 esittämällä tavalla.

Kyselylomakkeeseen vastanneista nuorista aikuisista yhdeksän kokevat tärkeäksi tai melko tärkeäksi kirkon järjestämän toiminnan lapsille, nuorille ja perheille. Samalla tavalla tärkeäksi koetaan myös kirkon rooli syrjäytyneiden ja köyhien auttajana. Kaksi vastaajista kokevat kirkon roolin auttajana melko merkityksettö-

mänä. Kirkon roolin erilaisten tapahtumien järjestäjänä kokevat tärkeäksi vastaajista yhdeksän. Kyselylomakkeeseen vastanneista nuorista aikuisista kahdeksana kokevat kirkon vahvistavan uskoa Jumalaan. Vastaavasti kolme vastanneista nuorista aikuisista kokevat, ettei kirkko vahvista heidän uskoaan Jumalaan.

KUVIO 11 Järvenpään seurakunta: ehdotuksia nuorten aikuisten toiminnaksi

Nuorten aikuisten toiveita kartoitimme sekä valmiiden vastausvaihtoehtojen avulla (KUVIO 11) että avoimella kysymyksellä. Vastaajista viisi kertoivat kaipaavansa seurakunnalta uudenlaisia jumalanpalveluksia ja seitsemän vastaajaa kaipaavat seurakunnalta tukea erilaisissa elämäntilanteissa kuten esimerkiksi parisuhteeseen tai talouteen. Vapaaehtoistyöhön haluaisin osallistua kolme vastaajista. Erilaisia hengellisyyteen sekä arjen hallintaan liittyviä piirejä toivoisi vastanneista nuorista aikuisista kaksi. Kaksi vastaajista toivoisi seurakunnan työntekijöiden mahdollistavan nuorien aikuisien osallistumisen toiminnan suunnitteluun sekä toteuttamiseen. Kyselylomakkeeseen vastanneista nuorista aikuisista kaksi toivoisivat seurakunnan työntekijöiltä henkilökohtaista yhteydenottoa seurakunnan alueelle muuttaessa. Vastanneista nuorista aikuisista kukaan ei kaivannut mahdollisuutta keskustella oppilaitospastorin kanssa. Vastaajista kahdeksan haluaisi nuorille aikuisille järjestettyjä iltoja. Avoimessa kysymyksessä nuoret aikuiset

set toivoivat, että seurakunta järjestää opiskelijailtoja tai raamattuopetusta. Vastauksista tulee myös ilmi, että nuoret aikuiset kokevat, että isoskoulutuksen jälkeen toimintaan jää aukko.

Järvenpään seurakunnan tavoitettavuutta kartoitimme kysymällä esimerkiksi seuraavatko nuoret aikuiset Järvenpään seurakunnan facebook-sivuja tai Instagram-profiilia. Vastaajista kuusi kertoi seuraavansa molempia tai toista näistä. Puolestaan verkkosivuja tai toimintaesitettä lukee vastaajista neljä henkilöä. Kaksi vastaajista muisti saaneensa Järvenpään seurakunnalta tervetuloivotuksen muutettuaan kuntaan. Vastaajista kukaan ei ollut tutustunut verkkokirkkoon.

Vastaajista kahdeksan mielestä Järvenpään seurakunnalla on ollut toimintaa, johon he olisivat voineet osallistua rippikoulun jälkeen. Seitsemää vastaajista kertoivat olevansa kiinnostuneita säännöllisesti järjestetystä toiminnasta, kun puolestaan neljää vastaajista kiinnostaisi kertaluonteiset tapahtumat.

Järvenpään nuorten aikuisten terveiset seurakunnan työntekijöille:

Siunausta jokaikiselle, teette arvokasta työtä <3

Kiitos tärkeästä ja merkityksellisestä työstä.

Nuorten aikuisten toiveita toiminnasta

Opiskelijailtoja, nuorille raamattuopetusta.

Isoskoulutuksen jälkeen jäi aukko ja vaikeus liittyä seurakunnan toimintaan, kun ei ole vielä omia lapsia joiden kanssa voisi osallistua kerhoihin.

8.3 Seurakuntien työntekijöiden vastaukset

Seurakunnan työntekijöiltä keräsimme ajatuksia ja kokemuksia kyselylomakkeen avulla (LIITE 3). Kyselylomake oli yhteinen kummallekin seurakunnalle, jonka vuoksi kaikki vastaukset tulivat samaan kokoavaan tiedostoon. Tämän avulla pyrimme säilyttämään työntekijöiden anonymiteetin. Kyselyn tarkoituksena oli tutkia

työntekijöiden näkemyksiä yli työalarajojen. Kyselylomakkeessa kartoitimme eri työalojen edustajien ajatuksia keräämistämme nuorten aikuisten vastauksista sekä pohdintoja nuorten aikuisten toiminnan tulevaisuudesta. Kyselylomakkeeseen vastasi Järvenpään ja Paavalin seurakunnasta yhteensä neljä työntekijää. Vastaajista kaksi olivat nuorisotyöntekijöitä, yksi diakoniatyöntekijä sekä yksi pappi.

Työntekijöiden vastauksista tulee ilmi, että he kokevat nuorten aikuisten tavoittavan sellaisen toiminnan, johon ei tarvitsisi sitoutua pitkäksi aikaa, kuten kertaluonteiset tapahtumat tai nuorten illat, joihin tarvitsisi sitoutua tulemaan jokainen kerta. Työntekijät kokevat toiminnassa myös tärkeäksi niin yhdessä tekemisen kuin keskusteluiden merkityksen.

Kaikki vastanneet työntekijät kokivat nuorten aikuisten ehdottamat sekä mielenkiintoisiksi toimintamuodoiksi kokemat toimintaehdotukset mahdollisiksi toteuttaa. Työntekijät perustelivat vastauksia arjessa mukana olemisella sekä konkreettisilla ehdotuksilla. Tällaisia konkreettisia ehdotuksia olivat muun muassa opiskelijakokootumiset, raamattuopetus sekä nuorten aikuisten illat. Nämä mainittiin myös työntekijävastauksissa. Nuorten aikuisten ehdotukset olivat myös työntekijöiden mielestä seurakunnan perustoimintaa. Työntekijä vastauksista tulee myös ilmi, että nuorten aikuisten toivomaa toimintaa on mahdollista järjestää.

Seurakunnan työntekijöiltä kysyimme heidän näkemystään nuorten aikuisten toiveiden sekä seurakunnan strategian suhteesta. Vastanneista lähes kaikki kokivat, että nuorten aikuisten toiveet vastaavat seurakunnan strategiaa. Yhden työntekijän vastauksessa kerrotaan strategian lähtevän seurakuntalaisten tarpeista. Yksi työntekijä myös kertoo seurakunnan tulevan strategian huomioivan eri-ikäiset seurakuntalaiset sekä myös seurakuntalaisten erilaiset toimintatavat paremmin.

Nuorten aikuisten vastauksissa tuli ilmi ikäryhmän toive seurakunnan työntekijöiden tuesta eri elämäntilanteissa. Seurakunnan työntekijät kertovat, että nuoria aikuisia voitaisiin tukea muun muassa olemalla läsnä esimerkiksi oppilaitoksissa tai olemalla yhteydessä alueen nuoriin aikuisiin. Myös nuorten aikuisten toiminta

nähdään yhtenä vaihtoehtona nuorten aikuisten tukemiseen. Toiminnan suunnittelussa nähdään tärkeänä myös yhteistyö nuorten aikuisten kanssa sekä toimintaan mukaan kutsuminen. Seurakunnan työntekijä kertoo, että nuoria aikuisia voisi tukea myös oman ryhmän sekä paikan löytämisessä. Tästä hän mainitsee yhtenä esimerkkinä Järvenpään seurakunnassa toimivan Jatkot toiminnan. Nuoria aikuisia, joilla on pieniä lapsia, voisi seurakunnan työntekijän mukaan tukea erilaisten ryhmien avulla.

Seurakunnan työntekijät näkevät ikäryhmän tulevaisuuden haasteena kirkosta eroamisen toiminnan kiinnostamattomuuden sekä jäsenyyden merkityksettömyyden takia. Haasteena koetaan myös se, kuinka nuorten aikuisten jäsenyyttä voitaisiin vahvistaa sekä sitouttaa heitä seurakunnan erilaisiin tehtäviin. Myös ryhmän monimuotoisuus ja elämäntilanteiden erilaisuus koettiin haasteelliseksi kaikkia kiinnostavan toiminnan löytymisen kannalta. Myös aikataulujen yhteensovittaminen nuorten aikuisten kanssa koettiin haasteelliseksi.

Seurakunnan työntekijät kertovat, että nuoret aikuiset saataisiin tulevaisuudessa sitoutumaan seurakunnan toimintaan nimenomaan positiivisen kokemuksen avulla. Nuorille aikuisille voidaan työntekijöiden mukaan tarjota positiivinen kokemus kutsumalla heitä mukaan toimintaan ja tarjoamalla erilaisia vaihtoehtoja, kuitenkin niin ettei heitä pakoteta osallistumaan uuden toiminnan järjestämiseen. Tärkeää on myös toiminnassa huomioida nuorten aikuisten voimavarat. Työntekijöiden mukaan osa positiivisen kokemuksen luomista on nuorten aikuisten tunne heidän jäsenyyden sekä seurakuntalaisen roolin tärkeydestä. Olennaista olisi myös, että seurakunnan toiminnan monimuotoisuus tavoittaa nuoret aikuiset. Yhden työntekijä vastauksen mukaan nuorten aikuisten toimintaan tarvitaan uudenlaisia näkökulmia, -aloja sekä toimintatapoja, johon ratkaisuna voisi toimia aikuistyönohjaajan nimike. Myös vahvan lapsi- ja nuorisotyön merkitys mainittiin vastauksissa. Tiedotuksen ja kampanjoiden avulla voitaisiin saada nuoria aikuisia sitoutumaan seurakunnan toimintaan.

Seurakunnan työntekijöistä puolet ei koe ikäkausijattelua seurakunnan toiminnassa tärkeänä. Ikäkausijattelun epäolennaisuutta työntekijät perustelevat sekaryhmien antoisuudella sekä toimintaan osallistujien määrällä. Toimintaan ei

välttämättä löydy osallistujia, mikäli se kohdennetaan tietyn ikäisille seurakuntalaisille. Yksi vastaajista koki ikäkausi ajattelun tärkeäksi tai ei osannut sanoa. Työntekijät perustelivat vastaustaan eri ikäryhmien erilaisilla tarpeilla sekä elämäntilanteilla sekä vertaistuen merkityksellä. Toisaalta työntekijät kokevat tärkeäksi myös eri ikäryhmien kohtaamiset, sillä ne voivat “madaltaa ikäkausirajoja.”

Työntekijät vastasivat, että voisivat tukea nuorten aikuisten toimintaa omasta asemastaan mahdollistamalla sen ja kutsua nuoria aikuisia mukaan. Työntekijä vastauksissa kerrotaan myös, että nuorten aikuisten toimintaa voidaan tukea olemalla läsnä nuorten aikuisten luona sekä pop up-tapahtumien avulla. Myös erilaisiin uusiin toimintamuotoihin työntekijä voi toimia rohkaisijana sekä innostajana. Järvenpään seurakunnan työntekijä kertoo, että nuorten aikuisten toimintaa voi tukea kannustamalla nuoria aikuisia mukaan Jatkot-toimintaa sekä rohkaisemalla heitä mukaan suunnittelemaan toimintaa omalle ikä ryhmälleen.

9 POHDINTA

9.1 Pohdinta nuorten aikuisten näkökulmasta

Kyselylomakkeeseen vastanneista sekä Järvenpään että Paavalin seurakunnissa vastaajista yli puolet oli naisia. Tämä jakauma näkyy myös kirkossa, esimerkiksi suurin osa työntekijöistä sekä toimintaan osallistuvista ovat naisia. Rippikoulu tavoittaa toistaiseksi sekä tytöt että pojat. Teoriaosuudessa tuomme esille sen, että nuoret aikuiset jäävät usein väliinputoajiksi rippikoulutoiminnan ja aikuistoiminnan välissä. Nuorten aikuisten ikäryhmä oli tilastollisesti Paavalin seurakunnassa vuonna 2016 eniten eroava ikäryhmä. Ilmiö on kuitenkin havaittavissa laajemminkin. Nuorten aikuisten illat sekä uudenlaiset jumalanpalvelukset kiinnostavat pääosin nuorista aikuisista naisia. Kuitenkin toimintaa ja tavoitettavuutta suunniteltaessa on syytä kiinnittää huomiota siihen, miten siitä saataisiin molempia sukupuolia kiinnostavaa. Tutkimuksessa olisimme siis voineet kiinnittää enemmän huomiota miespuolisten vastaajien tavoittamiseksi, jotta olisimme saaneet laajemman näkökulman heidän ajatuksistaan ja toiveistaan koskien seurakunnan toimintaa.

Kirkollisten toimitusten merkitys

Teoriaosuudessa tuodaan esille seurakunnan toiminnan ja jäsenyyden haasteet sekä sanoman vaikea tavoitettavuus. Järvenpään alueen nuoret aikuiset kokevat kirkon perustehtävän positiivisempänä kuin Paavalin seurakunnan alueen nuoret aikuiset. Kirkon asema yhteiskunnan toimijana näkyy, mutta sen rooli ihmisten elämässä on heikentynyt. Nuoret aikuiset eivät löydä seurakunnasta omaa elämänsä tukevia elementtejä, koska he saattavat kokea kirkon toimintatavat sekä linjaukset vanhanaikaisiksi ja vaikeasti samaistuttaviksi. Sunnuntai messun jäykkyys, virsien melankolisuus ja konservatiiviset arvot voivat olla syitä, miksi nuorten aikuiset haluavat erota kirkosta. Tämä heijastuu nuorten aikuisten kokemukseen kirkollisten toimitusten merkityksettömyydestä. Kirkkoon kuulumisprosentti

on Järvenpäässä suurempi kuin Paavalin seurakunnassa, joka heijastuu seurakunnan toiminnan kävijämäärän aktiivisuuteen. Paavalin seurakunnassa nuoret aikuiset ovat suurin kirkosta eroavien ikäryhmä, joka näkyy myös kirkollisten häiden ja lapsen kastamisen merkityksen heikkenemisenä. Järvenpääläisten nuorten aikuisten myönteinen suhtautuminen kirkollisiin toimituksiin sekä korkeampi kirkkoon kuulumisprosentti kertovat, että Helsingin seurakuntien ilmiöt eivät näy vielä Järvenpäässä.

Uusia menetelmiä ja toimintaympäristöjä

Molemmissa seurakunnissa jumalanpalvelus koettiin tärkeäksi osaksi seurakunnan toimintaa, mutta Järvenpään seurakunnan alueella suhtautuminen kirkollisiin toimituksiin on myönteisempää. Uudenlaisten menetelmien kautta herätetään kiinnostusta myös kirkon perinteisiä toimituksia kohtaan. Uudenlaiset jumalanpalvelukset kuten eri musiikkityylilajeihin pohjautuvat messut kohtaisivat nuorten aikuisten mielenkiinnon sekä puhuttelisivat heitä nuorten aikuisten omasta kulttuurista käsin, jolloin pyhä kohtaisi heidän lähtökohdistaan.

Järvenpään ja Paavalin seurakunnat voisivat suunnitella uudenlaisia jumalanpalveluksia yhdessä sekä teologisen tiedekunnan että Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden ja alueella asuvien nuorten ja nuorten aikuisten kanssa. Järvenpään kirkossa olevaa valkokangasta voisi hyödyntää messun aikana monipuolisesti esimerkiksi näyttämällä seurakuntalaisten tekemiä videoita päivän raamatun kohdasta. Myös neulekirkko -messu voisi kutsua käsitöitä tekeviä nuoria aikuisia jumalanpalvelukseen. Kirkon on tärkeää hyödyntää toiminnassaan monipuolisesti erilaisia menetelmiä, jotta kirkon sanoma puhuttelisi nuoria aikuisia ymmärrettävästi.

Sosiaalinen media ja verkkopalveluiden hyödyntäminen kannattaa ottaa huomioon myös jumalanpalvelusten välittämisessä seurakuntalaisille. Vuorovaikutukselliset verkkopalvelut mahdollistavat tänä päivänä sen, että jumalanpalvelukset voidaan näyttää seurakunnan verkkosivujen tai sosiaalisen median välityksellä.

(Hintsala & Ketola 2012, 7.) Tämä mahdollistaa niiden jäsenten osallisuuden, jotka eivät toimituksiin pääse.

Säännöllisesti toteutettua vai kertaluonteista toimintaa

Järvenpäässä seitsemää vastanneista kiinnostaa säännöllisesti toteutettu toiminta. Paavalin seurakunnassa saatiin hyvin vähän vastauksia kysymykseen, jossa kysyttiin kiinnostaako säännöllisesti toteutettu vai kertaluonteisesti toteutettu toiminta, mutta siellä vastaajia kiinnostaa sekä säännöllisesti toteutettavat että kertaluonteisesti toteutettavat tapahtumat. Kertaluonteiset tapahtumat kiinnostavat nuoria aikuisia sitoutumattomuuden vuoksi. Lisäksi ne mahdollistavat nuorille aikuisille laajemman mahdollisuuden valita itseään kiinnostavia tapahtumia sekä suhteuttaa tapahtumat omaan aikataulun ja voimavarojen mukaisesti. Säännöllisesti toteutettu toiminta luo myös korkeamman kynnyksen osallistua toimintaan mukaan, sillä poissaolot voivat luoda tunteen tai pelon ryhmän ulkopuolelle jäämisestä pidemmällä aikavälillä.

Toisaalta nuoria aikuisia kiinnostaa säännöllisesti toteutettu toiminta myös kiinteän ryhmän vuoksi. Se antaa nuorille aikuisille mahdollisuuden sitoa ihmissuhteita samalla lailla ajattelevien ja kristinuskosta kiinnostuneiden nuorten aikuisten kanssa. Säännöllinen toiminta tukee myös ryhmän kesken sekä nuoren aikuisen ja työntekijän välille syntyvää luottamussuhdetta, joka mahdollistaa omien ajatusten, pohdintojen ja kysymysten esittämisen omaan uskoon ja hengellisyyteen liittyen. Tällöin sekä vertaisryhmän että työntekijän on mahdollista tukea ja kulkea nuoren aikuisen rinnalla hänen hengellisen identiteetin vahvistuessa. Säännöllisesti toteutettu seurakunnan toiminta voi luoda myös rytmiä niiden nuorten aikuisten arkeen, joilla ei ole opiskelu- tai työpaikkaa. Vaikka hengellisyyteen ja arjen hallintaan liittyvät piirit kiinnostavat muutamaa vastanneista, rento yhdessä tekeminen esimerkiksi elokuvaillat, sai vastanneiden kesken enemmän kannatusta. Tämä on tärkeä näkökulma, kun pohditaan seurakunnan resurssien käyttöä.

Paavalin seurakunnan alueen nuorista aikuisista seitsemän kymmenestä ja Järvenpään alueen nuorista aikuista yhdeksän vastaajaa yhdestätoista pitää hyvin tai melko tärkeänä sitä, että kirkko järjestää erilaisia tapahtumia. Teoriassa tuomme esille näkökulman siitä, että kirkon tulisi sanomansa rinnalla korostaa kirkon oven olevan suvaitsevainen, oikeudenmukainen ja vastuullinen. (Kirkkohallitus 2006, 4.) Nuoren aikuisen voisi olla helpompi avata kirkon ovi, joka kutsuu kantamaan vastuuta kaikista ihmisistä sekä koko luomakunnasta. Vastuunottaminen yhteisöstä ja vapaaehtoistyö antavat nuorille aikuisille mahdollisuuden kokea tekevänsä merkityksellistä työtä sekä osallistua omalla panoksellaan seurakunnan toimintaan (Juvonen 2010, 12–13).

Opinnäytetyön teoriaosuudessa toimme esille kertaluonteisten tapahtumien ja pop up -tempausten tavoittavan niitä seurakunnan jäseniä sekä alueella asuvia, jotka eivät välttämättä käy muissa seurakunnan järjestämissä tilaisuuksissa. Pop up -tempaukset toimivat hyvin silloin, kun halutaan tuoda seurakunnan toiminnan uusia toimintamuotoja esille. Kampanjoilla voidaan nostaa eri teemojen kautta kirkon arvoja tunnetummaksi esimerkiksi vastuu luomakunnasta, ympäristöarvot ja vastuu lähimmäisistä. Uuden toiminnan kehittäminen ei voi nojautua pelkästään pop up -tempauksiin, jotka saattavat houkutella nuoria aikuisia seurakuntaan vaan niiden lisäksi tulee kiinnittää huomiota seurakunnan kiinteeseen toimintaan seurakunnan tiloissa, nuorten aikuisten toimintaympäristöissä sekä verkossa. Nuorille aikuisille kohdennettu toiminta sekä uusien toimintatapojen kautta suunniteltu yhteinen toiminta välittävät nuorille aikuisille kuvaa seurakunnasta joka kohtaa heidät jäseninä eikä kävijöinä.

Hengellisyys

Nuorten aikuisten henkisyys, johon saattaa kuulua eri uskontojen oppien tai elementtien yhdistäminen omaksi hengelliseksi kokonaisuudekseen haastavat seurakunnan työntekijät toiminnassaan uudenlaisten hengellisten kysymysten äärelle (Taira 2015, 104–106). Samalla työntekijä haastetaan pohtimaan, kuinka kohdata monimuotoiset hengelliset näkemykset ja kysymykset kristinuskon edus-

tajana nuoren aikuisen hengellistä elämää tukien ja hyväksytyksi tulemisen tunnetta välittäen. Järvenpään seurakunnan nuorten aikuisten vastauksista ilmenee, että kirkolliset toimitukset koetaan tärkeinä. Paavalin seurakunnan nuorista aikuisista puolet vastanneista kokee kirkolliset toimitukset tärkeiksi. Vuoteen 2020 suuntaava Kohtaamisen kirkko -strategia kiinnittää huomiota siihen, miten vahvistetaan kasteen ja uskon merkitystä etenkin niiden jäsenten kohdalla, joiden lapsia ei ole kastettu (Kohtaamisen kirkko 2014, 20). Nuorten aikuisten hengellisyttä tukemalla vahvistetaan kristillisten toimitusten merkitystä heidän elämässä.

Nuorten aikuisten toimintaa suunnitellessa täytyy myös huomioida kirkkolain määrittämä tehtävä seurakunnalle. Kirkkolain (1993/1054) 1 luvun 2§ mukaan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon perustehtävä määritellään seuraavalla tavalla:

Tunnustuksensa mukaisesti kirkko julistaa Jumalan sanaa ja jakaa sakramenteja sekä toimii muutenkin kristillisen sanoman levittämiseksi ja lähimmäisenrakkauden toteuttamiseksi.

Nuorten aikuisten toiminnan hengellinen osuus voisi muodostua esimerkiksi alkutai lopetus hartaudesta. Edellisten lisäksi toimintaa suunnitellessa on hyvä huomioida, että nuoret aikuiset ovat tietoisia kirkon hengellisestä tehtävästä ja ovat kuitenkin kiinnostuneita osallistumaan seurakunnan järjestämään nuorten aikuisten toimintaan. Toisaalta nuorten aikuisten illat antaisivat mahdollisuuden osallistua nuoret aikuiset suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintaa itse, kuitenkin niin, että yhteyshenkilönä on seurakunnan työntekijä.

Meidän kirkko -strategiassa kerrottiin kirkon lisäävän viestintää verkossa eri kohderyhmille esimerkiksi mediahartauksien sekä kristillistä arvopohjaa noudattavien ohjelmakokonaisuuksien avulla (Kirkkohallitus 2007, 43). Kummassakaan seurakunnassa vastanneet eivät olleet tutustuneet verkkokirkkoon. Järvenpään seurakunnan verkkosivuilla ovat hyvät linkit verkkokirkon palveluihin. Sivulla on linkki, josta näkee Järvenpään seurakunnan sunnuntai messut, jos ei itse ole päässyt paikalle. Järvenpään verkkokirkon sivulle on koottu linkkejä rukouksiin, hengelliseen pohdiskeluun, radiohartauksiin sekä verkkokirkon mobiiliversioon.

Verkkokirkossa korostuu hengellisyyden ja rauhoittumisen tukeminen, joka voisi palvella etenkin nuorten aikuisten vaihtelevaa arkea. Uudet jäsenet voisivat verkon kautta tutustua kotiseurakuntansa toimintaan ennen kuin menevät paikan päälle. Verkkokirkko ei kuitenkaan mahdollista vuorovaikutusta toisiin ihmisiin tai esimerkiksi seurakunnan työntekijöihin.

Vapaaehtoistyö

Vapaaehtoistyö voi olla nuorelle aikuiselle linkki seurakunnan jäsenyyteen ja siellä toimimiseen. Vähenevät työntekijäresurssit pakottavat seurakunnat pohtimaan uusia keinoja entistä enemmän, joiden avulla toimintaa voidaan järjestää. Vapaaehtoistyö on myös keino lisätä arjen diakoniaa alueella.

Teoriaosuudessa käsiteltiin vapaaehtoistyön muuttumista kansalaistoiminnan suuntaan ja sen vaikutuksista diakoniaan, jossa lähimmäispalvelun vapaaehtoiset ovat toimineet vuosien ajan. Kyselyssä nuorista aikuisista kiinnostuksensa vapaaehtoistoimintaan ilmaisi järvenpääläisistä kolme henkilöä ja Paavalin seurakunnan alueen nuorista aikuisista neljä. Kiinnostusta vapaaehtoistyöhön voi laskea nuorten aikuisten elämäntilanne sekä epätietoisuus seurakunnan eri vapaaehtoistyön muodoista ja sitoutumisen pakko. Nuorten aikuisten elämän hektisyyden vuoksi, he voivat kokea, että eivät pysty sitoutumaan vapaaehtoistyöhön. Osa nuorista aikuisista ei myöskään uskalla osallistua vapaaehtoistyöhön, sillä kokevat, että sitoutuminen vapaaehtoistyöhön ei anna mahdollisuutta poisoloihin. Vapaaehtoistyön mahdollisuuksia ja velvollisuuksia sekä oikeuksia pitää tuoda enemmän esille kerrottaessa nuorille aikuisille vapaaehtoistyöstä.

Diakoniatyöntekijän ydinsaamiskuvauksessa mainitaan seurakuntaa lähimmäisenrakkauteen ohjaavasta työstä asiakastyön rinnalla. Diakoniatyöntekijän tulee kannustaa ja ohjata seurakuntalaisia auttamaan ja tukemaan toinen toisiaan. (Sakasti 2010, 1.) Diakonian tulee näin ollen tukea muiden työalojen kanssa nuorten aikuisten roolia seurakunnan toimijoina.

Sosiaalinen media tavoittamassa nuoria aikuisia

Kirkon tavoitteissa sanotaan, että tullaan sinne missä ihmiset elävät ja ovat. Myös eri medioiden välityksellä kirkko, kirkon sanoma sekä ihminen kohtaavat useammin kuin ennen. (Kohtaamisen kirkko 2014, 21.) Näin ollen seurakunnat ovat jalkautuneet myös sosiaaliseen mediaan. Teoriassa käsitelimme sitä, miten sosiaalisesta mediasta on tullut toimintaympäristön jatke, jossa muodostetaan ryhmiä ja yhteisöjä. Facebook tarjoaa sosiaalisuuteen ja vertaistukeen hyvän toimintaympäristön. Seurakunnat edustavat Facebookissa yhteisöään yritysten tapaan sivuina. Seurakunnan Facebook -sivut ovat nykyajan ilmoitustaulu, jonka kautta voidaan ilmoittaa seurakuntaa koskevia asioita, kuten tapahtumien ajankohtia ja viikoittaisia ryhmiä sekä toimituksia. Seurakunnan sivusta tykänneet voivat kommentoida ja kysyä toimintaan liittyviä asioita, joihin joku seurakunnan työntekijä vastaa seurakunnan profiilin nimellä tai voi kirjoittaa oman nimensä päivityksen tai kommentin perään. Seurakunnan facebook -sivu jättää työntekijät taka-alalle, mikä heikentää työntekijän ja seurakuntalaisen kohtaamista.

Seurakunta on työyhteisö, joten ei välttämättä ole järkevää, että Facebookissa olevat seurakunnan työntekijät lisäävät facebook -kavereikseen seurakuntansa jäseniä. Tähän ongelmaan voisi olla ratkaisuna se, että seurakunta perustaisi sivun lisäksi Facebookin suljetun ryhmän. Suljettu ryhmä mahdollistaa sen, että vain ryhmän jäsenet voivat lukea sinne luotuja päivityksiä ja keskusteluja. Ryhmässä seurakunnan työntekijät näkyvät omalla nimellään ja voivat sitä kautta kohdata jäseniä aidommin. Ryhmän jäsenten ei tarvitse olla facebook kavereita keskenään, jotta pystyisivät keskustelemaan toistensa kanssa luoden yhteisön. Seurakunnan facebook -ryhmä mahdollistaisi työalarajat ylittävää kohtaamista seurakuntalaisten kanssa. Työntekijät voivat vuorotella päivitysten julkaisujen luomista ja tavoitettavuutta ryhmässä. Facebook mahdollistaa yksityisviesti-keskustelun, vaikka jäsenet eivät olisikaan toistensa kavereita. Silloin tällöin seurakunnan työntekijä voisi laittaa ryhmään päivityksen tavoitettavissa olostaan, jolloin kahdenkeskinen keskustelu mahdollistuisi sitä tarvitsevalle. Virtuaali tapaa- misesta voivat työntekijä ja ryhmän jäsen sopia facebook -ryhmän sisällä. Koko ryhmän kanssa ja yksityisviesteillä käytävät keskustelut voisivat antaa seurakun-

nan työntekijälle mahdollisuuden innostaa ryhmän jäseniä osallistumaan seurakunnan tapahtumiin. Se mahdollistaisi jäsenten mielipiteiden ja toiminnan kehitystarpeiden kuulemisen. Ryhmän kautta voitaisiin osallistaa jäseniä myös seurakunnan toiminnan suunnitteluun.

Nuorisotyön jatkuminen kohti aikuisuutta

Vastaajista kahdeksan henkilöä koki, että Järvenpään seurakunnassa on nuorille toimintaa rippikoulun jälkeen, kuitenkin esimerkiksi isostoimintaan heistä oli osallistunut vain neljä. Saman verran vastaajista oli osallistunut muuhun nuorten toimintaan, joihin kuuluvat esimerkiksi nuorten illat, nuorten Säbä Club sekä kitara-tiimi. Paavalin seurakunnan alueen nuorista aikuisista puolet kokee, että seurakunnalla olisi ollut toimintaa, johon he olisivat voineet osallistua rippikoulun jälkeen. Vastaajista kaksi oli osallistunut isoskoulutukseen. Rippikoulun jälkeen seurakunnan nuorten toiminta tavoittaa vain noin puolet niistä, joilla on tietoa nuorten toiminnasta. Toiminnan tavoittamattomuus voi johtua nuorten kiinnostamattomuudesta toimintaa kohtaan tai kokemuksesta, että kirkko ei pysty tarjoamaan nuorille vastauksia heidän kysymyksiinsä.

Rippikouluikäisenä nuorilla on monenlaisia kysymyksiä uskoon ja Jumala suhteeseen liittyen, joista monet koskevat Jumalan olemassaoloa sekä kärsimystä (Paananen 2008, 32–33). Rippikoulussa onkin erityisen tärkeää pysähtyä nuorten kysymysten äärelle ja pohtia niitä yhdessä. Tällöin nuorille välittyy viesti siitä, että he ovat hyväksytyjä seurakunnan jäseniä keskeneräisyydestään huolimatta. Nuorten kanssa yhdessä pohtiessa hengellisiä kysymyksiä myös heidän hengellinen identiteetti vahvistuu. Hengellinen identiteetti sekä kokemukset kuulluksi ja hyväksytyksi tulemisen tunteesta vaikuttavat pitkälle elämään. Nuoruudessa saadut kokemukset seurakunnasta myös vaikuttavat nuorena aikuisuudessa seurakunnan toimintaan sitoutumiseen sekä siitä kiinnostumiseen. Samat tunteet vaikuttavat myös taustalla kirkossa pysymiseen tai siitä eroamiseen.

Diakoniatyön mahdollisuudet nuorten ja nuorten aikuisten toiminnassa

Paavalin sekä Järvenpään seurakunnan alueen nuorten aikuisten vastauksista tulee esille toive, että seurakunnan työntekijät tukisivat nuoria aikuisia erilaisissa elämäntilanteissa, kuten opintojen vuoksi muuttaessa, talouteen, yksinäisyyteen ja parisuhteeseen liittyvissä tilanteissa. Eri elämäntilanteisiin saatava tuki näkyi etenkin miesten vastauksessa selkeänä toimintana, jota he seurakunnalta toivoksivat. Tukea eri elämäntilanteisiin on seurakunnissa saatavilla jo diakoniatyöntekijältä, mutta nuori aikuinen voi kokea soiton diakoniatyöntekijälle haastavaksi tai käsitys diakoniatyöstä on puutteellinen. Kynnystä yhteydenottoon voidaan madaltaa tekemällä diakoniatyöntekijät näkyvimmiiksi sekä tunnetummiksi seurakunnassa.

Yhtenä keinona tehdä diakoniatyötä näkyvämmäksi on diakoniatyöntekijän osallistuminen nuorten aikuisten toimintaan. Tällöin diakoniatyöntekijän erityistehtävänä voisi olla nuorten aikuisten kohtaaminen sekä kahden keskeisten keskustelujen mahdollistaminen. Kynnystä voisi madaltaa myös nuorisodiakoniatyöntekijän nimitys, jolloin niin nuoret kuin nuoret aikuiset tietäisivät keneen voisi olla yhteydessä, jos kokee tarvitsevansa kuuntelijaa. Nuorisodiakoniatyöntekijän nimitys voi luoda nuorelle aikuiselle myös kuvan työntekijästä, joka ymmärtää hänen tilanteensa paremmin kuin diakoniatyöntekijä. Oletus voi perustua nuorten aikuisten ajatukseen, että nuorisodiakoniatyöntekijä on tietoisempi nuoren aikuisen elämään liittyvistä ongelmista ja solmukohdista sekä kysymyksistä. Oletus nuorten aikuisten elämään liittyvistä ongelmatilanteista madaltaa nuoren aikuisen kynnystä lähteä hakemaan apua elämän solmukohtaan.

Tietoisuutta kahden keskeisistä keskusteluista diakoniatyöntekijän kanssa voidaan lisätä jo varhaisemmassa vaiheessa esimerkiksi isoskoulutuksissa, rippikoululeireillä sekä nuorten illoissa nuorisodiakoniatyöntekijän avulla. Nuorten psyykkinen pahoinvointi, irrallisuuden tunne sekä perheessä olevat ongelmat luovat nuorille tarvetta tulla kuulluksi, nähdyksi sekä kohdatuksi (Ahonen ym. 2015, 169–172). Nuoren kohtaaminen vaatii avoimuutta sekä tilan antamista nuorelle. Vain näin nuori voidaan kohdata kokonaisvaltaisesti sekä pystytään ottamaan

nuoren elämäntilanne ja toiveet huomioon. (Kohtaamisen kirkko 2014, 21.) Nuorten luottamuksen herättäminen sekä kohtaaminen vaativat aikaa sekä herkkyyttä nähdä nuoren tarve keskustella. Tämän vuoksi niin leireillä kuin nuorten toiminnassa olisi tärkeää mahdollistaa kahden keskeiset keskustelut nuoren kanssa, silloin kuin nuori itse pyytää. Nuorisodiakoniatyöntekijän olisi mahdollista kohdata nuoria sekä antaa heille aikaa tulla aidosti kuulluksi. Toivon näkökulman luominen sekä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen luovat nuorelle voimavaroja sekä tunnetta välittävästä aikuisesta. Kohdatuksi sekä omana itsenä arvostetuksi tuleminen välittävät nuorelle viestiä aikuisesta, joka haluaa oikeasti kuulla, miten nuori voi. Kohdatuksi sekä hyväksytyksi tuleminen vahvistavat nuorelle tunnetta seurakuntayhteydestä, jolloin myös nuoren sitoutuminen sekä kiinnostus seurakunnan toimintaan vahvistuvat. Niin nuorten kuin nuorten aikuisten toimintaan osallistumalla sekä kahden keskeisten keskusteluiden avulla myös diakoniatyö voi toimia väylänä nuorten aikuisten tavoittamisessa. Toisaalta nuorisodiakoniatyöntekijä toimii myös linkkinä nuoris- ja diakoniatyöntekijän välillä, joka mahdollistaa uudenlaisen yhteistyön näiden kahden työalan välillä seurakunnassa.

9.2 Pohdinta seurakuntien työntekijöiden näkökulmasta

Kyselylomakkeeseen vastanneet seurakunnan työntekijät näkevät nuorten aikuisten toiveet mahdollisiksi toteuttaa. Nuorten aikuisten iltojen ja erilaisten piirien toteuttaminen nähdään realistisena sekä seurakunnan perustoimintana. Tällä hetkellä nuorten aikuisten on vaikea löytää itselleen sopivaa toimintaa seurakunnasta, sillä heille kohdennettua toimintaa ei ole kovin paljon järjestetty. Kyselyyn vastanneet työntekijät kokevat, että nuorten aikuisten toiveet vastaavat seurakunnan strategiaa eli seurakunnan toiminta linjausta. Meidän kirkko vuoteen 2015 -strategiassa korostetaan seurakunnan jalkautumista sinne, missä ihmiset ovat ja miten nuorten aikuisten jäsenyyttä tulisi huomioida enemmän (Kirkkohallitus 2007, 42–43). Tähän voidaan jatkossa päästä kohtaamalla nuoria aikuisia entistä aktiivisemmin. Kirkolla oleminen ei enää riitä vaan katse tulee suunnata lisäksi muihin toimintaympäristöihin. Uudet toimintaympäristöt mahdollistavat yhteistyön, jolla voidaan tukea yhteisön hyvinvointia (Kohtaamisen kirkko 2014, 16).

Koulut, tapahtumat ja verkko mahdollistavat matalan kynnyksen kohtaamisen ja vuorovaikutuksen syntymisen. Nuorten aikuisten kohtaaminen arkisessa ympäristössä laskee kynnystä sekä rohkaisee nuoria aikuisia tulemaan keskustelemaan seurakunnan työntekijän kanssa. Kohtaaminen arkisessa ympäristössä sekä henkilökohtainen kutsu voivat rohkaista nuorten aikuisten osallistumista seurakunnan toimintaan. Myös pelkkä arkinen kohtaaminen ja keskustelu voivat saada nuoren aikuisen kiinnostumaan sekä osallistumaan seurakunnan toimintaan, sillä kohtaamisen kautta seurakunta saa kasvot.

Osallistaminen ja jäsenyyden merkityksen vahvistaminen

Yhtenä vaihtoehtona nuorten aikuisten tavoittamisessa seurakunnan työntekijät näkevät nuorten aikuisten mahdollisuuden olla suunnittelemassa itseään kiinnostavaa toimintaa. Kohtaamisen kirkko 2020 -strategiassa tuodaan esille seurakuntalaisten mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun sekä toteutukseen omien voimavarojensa sekä taitojensa mukaan. Näin annettaisiin seurakuntalaisille mahdollisuus käyttää omaa osaamistaan muiden hyväksi. (Kohtaamisen kirkko 2014, 25.) Nuorten aikuisten osallistaminen toiminnan suunnitteluun mahdollistaisi nuoria aikuisia itse kiinnostavan toimintamuodon syntymisen. Samalla se antaisi nuorille aikuisille mahdollisuuden oman paikan etsimiseen seurakunnassa sekä toimintaan sitoutumisen uudella tavalla. Toiminnan suunnittelemisen yhdessä nuorten aikuisten kanssa antaa viestin siitä, että seurakunnan jäsenenä on mahdollisuus vaikuttaa ja ottaa vastuuta. Yhdessä tekemisen kautta työntekijöiden ja nuorten aikuisten on mahdollista keskustella toiminnan suunnittelun ohessa nuorten aikuisten elämää koskevista asioista. Sitä kautta voidaan löytää nuoria aikuisia tukevia toimintamuotoja seurakunnan jäsenyyteen, arjenhallintaan sekä hengellisyyteen. Luottamus antaa mahdollisuuden myös jatkossa ko-keilla erilaisia rohkeampiakin toiminta muotoja.

Seurakunnan työntekijöiden vastauksissa pohdittiin sitä, miten nuorille aikuisille tulisi tarjota erilaisia osallistumisen mahdollisuuksia. Ihmiset ovat erilaisia toimijoita, joita kirkon tulee tukea (Kohtaamisen kirkko 2014, 24). Erilaisten toiminta-

mahdollisuuksien lisäksi on tärkeää antaa toiminnan suunnittelusta kiinnostuneille nuorille aikuisille siihen. Nuorista aikuisista vain murto-osaa kiinnostaa mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tämä luo haasteen nuorten aikuisten osallistamiselle toiminnan suunnitteluun joko itsenäisesti tai yhdessä työntekijän kanssa. Tutkimusta varten kerätty nuorten aikuisten otanta on kuitenkin pieni eikä kerro koko kuvaa kehittämistoiminnan kiinnostavuudesta. Nuorilta aikuisilta kerätyt vastaukset kertovat kuitenkin, että seurakunnissa on pohdittava, miten viestitään mahdollisuudesta päästä kehittämään ja toteuttamaan toimintaa. Seurakunnan työntekijän vastaus koskien nuorten aikuisten sitoutumista seurakunnan toimintaan tulevaisuudessa:

Heidän täytyisi saada kokemus siitä että ovat olennainen osa ja olennainen toimija seurakunnassa ja että seurakunnassa voi tehdä muutakin kuin osallistua jumalanpalveluksiin.

Seurakunnan työntekijöiden kyselyn vastauksissa haasteena nähdään nuorten aikuisten eroaminen kirkosta ja kirkon jäsenyyden merkityksen vahvistaminen. Se, miten seurakunnat viestittävät sanomaansa, arvojaan ja toimintatapojaan, vaikuttaa siihen kiinnostaako nuoria aikuisia olla osa sitä yhteisöä. Kestävän kehityksen, suvaitsevuuden ja lähimmäisenrakkauden sanomat tulisi ottaa vahvemmin pelastuksen sanoman rinnalle.

Seurakunnan työntekijät kertoivat vastauksissaan, että nuorten aikuisten toimintaa suunnitellessa tulee huomioida nuorten aikuisten erilaiset elämäntilanteet sekä aikataulut. Nuorten aikuisten voi olla vaikea sitoutua toimintaan, jossa on läsnäolopakko jokaisella kerralla. Joustava toiminta antaa nuorille aikuisille mahdollisuuden aikataulujen yhteen sovittamiselle sekä voimavarojen huomioinnin. Joustava toiminta antaa nuorille aikuisille myös vapauden valita, millä kerroilla he haluavat olla toiminnassa mukana, joka vaikuttaa myös toiminnassa sekä ryhmässä vallitsevaan ilmapiiriin myönteisesti.

Aikuistyön ohjaajan mahdollisuuden nuorten aikuisten toiminnassa

Yhdessä seurakunnan työntekijän vastauksessa kerrotaan myös aikuistyönohjaajan mahdollisuudesta tuoda tasapainoa nuorisotyönohjaajan rinnalle. Aikuistyönohjaajan on mahdollista keskittyä nuorten aikuisten toiminnan kehittämiseen kokonaisvaltaisemmin, sillä nuorisotyönohjaajilla on vastuullaan rippikouluikäiset ja sitä vanhemmat nuoret sekä heidän toimintansa kehittäminen ja ylläpitäminen. Aikuistyönohjaaja voisi näin olla vastauksena nuorten aikuisten väliinputoajan roolin ratkaisemiseksi. Kohtaamisen kirkko 2020 -strategiassa tuodaan esille yhteistyön merkitys esille yhteisön hyvinvoinnin sekä seurakuntalaisten hengellisen elämän tukemisen näkökulmasta (Kohtaamisen kirkko 2014, 16). Aikuistyönohjaajalla olisi myös aikaa perehtyä nuoria aikuisia koskeviin erityiskysymyksiin sekä luoda yhteistyöverkostoa muiden nuorten aikuisten kanssa toimivien tahojen kanssa. Yhteistyö eri tahojen kanssa auttaa nuorten aikuisten tavoittamisessa sekä luottamuksellisen suhteen luomisessa. Samalla seurakunnan työntekijän on mahdollista tehdä näkyväksi nuorten aikuisten toimintaa ja kutsua nuoria aikuisia mukaan toimintaan henkilökohtaisesti.

Yhteistyötahojen kanssa tehtävä yhteistyö antaa myös mahdollisuuden pohtia nuoria aikuisia koskevia kysymyksiä sekä ratkaisuvaihtoehtoja yhdessä muiden ammattilaisten kanssa. Aikuistyön ohjaajan nimike auttaisi nuoria aikuisia myös löytämään helpommin työntekijän, jolta voi kysyä lisätietoja nuorten aikuisten toiminnasta seurakunnassa. Aikuistyön ohjaajan palkkaaminen on haaste silloin, kun seurakuntien täytyy miettiä työntekijä resurssien niukentamista. Järvenpään ja Paavalin seurakunnissa tehdään yhteistyötä Diakonia-ammattikorkeakoulun kanssa, joten opiskelijan olisi mahdollista työskennellä seurakunnan työntekijän parina ja pohtia toiminnan kehittämistä esimerkiksi kolmannen työharjoittelun kohdalla, kun varsinainen seurakuntaharjoittelu on jo takana. Opiskelijalla on myös hyvä näköala nuorten aikuisten elämäntilanteeseen, koska todennäköisesti elää itsekin kyseistä ikävaihetta.

Aikuistyön ohjaajan työparina nuorten aikuisten toiminnassa voisi olla nuorisodiakoniatyöntekijä ja nuorten aikuisten toiminnasta vastaava pappi, jos sellaiset seurakunnasta löytyvät. Eri työaloista muodostettu tiimi mahdollistaa jokaisen

oman erityisosaamisen yhdistämisen toiminnassa kokonaisuudeksi, jolla voidaan tukea nuoria aikuisia kokonaisvaltaisesti. Samalla tiimi mahdollistaa kriittisen keskustelun toiminnan onnistumisesta sekä kehittämisestä niin, että se vastaa nuorten aikuisten tarpeita.

Toimintaa ikäryhmittäin vai yhteisesti kaikille

Opinnäytetyössä olemme korostaneet nuorille aikuisille suunnatun toiminnan kehittämistä. Seurakuntien työntekijöille tehdyssä kyselylomakkeessa kysyimme, onko ikäkausi -ajattelu olennaista. Vastauksissa nähtiin samassa elämäntilanteessa tai ikäryhmässä olevien vertaistuellinen merkitys, mutta yhteisten toimintojen koettiin madaltavan ikäkausirajoja. Ikäkausien mukaisen toiminnan järjestäminen on helpompaa, sillä eri elämäntilanteet ja tarpeet pystytään ottamaan huomioon. Ikäkausiajattelu luo toiminnan järjestämiseen haasteen, sillä osallistujamäärät voivat jäädä liian alhaisiksi, jotta toimintamuotoa voitaisiin järjestää. Toiminnan tavoitettavuudessa tulee ottaa huomioon eri elämäntilanteet, jonka vuoksi ikäkausiajattelu ei välttämättä toimi jokaisessa toimintamuodossa.

Opinnäytetyötä tehdessä Paavalin seurakunnassa on alkanut sunnuntaimummit niminen toiminta, joka yhdistää opiskelijoita ja alueen ikäihmisiä. Facebook toimii siinä yhteydenotto -kanavana. Helsingin seurakuntien nettisivuilla lukee toiminnan kuvauksen kohdalla, mille ikäryhmälle toiminta on suunnattu. Nuorten aikuisten ikäryhmä löytyy usean eri toimintamuodon kohdalta Helsingin seurakuntien internet-sivuilla, kuten esimerkiksi jumalanpalvelusten ja Naisten raamattu- ja rukouspiirin (Paavalin seurakunta i.a.) Järvenpään seurakunnassa nuorten aikuisten toiminnot on koordinoitu Rovastikunnallisen nuorten aikuisten toiminnan alle, mutta nettisivujen mukaan siellä on ollut aktiivista toimintaa pari vuotta sitten (Järvenpään seurakunta i.a.). Tietoa etsitään tänä päivänä ensisijaisesti internetin kautta, joten on tärkeä panostaa selkeisiin kotisivuihin, jotta eri ikäryhmät voivat helposti löytää eri toimintamuodot.

9.3 Järvenpään ja Paavalin seurakunnat

Kyselylomakkeeseen vastanneilla Järvenpään ja Paavalin seurakuntien alueiden nuorilla aikuisilla on myönteinen suhtautuminen seurakuntiin. Tämä käy ilmi kyselylomakkeiden vastauksista, joissa sai omin sanoin kertoa terveiset seurakunnan työntekijöille. Seurakuntien erot näkyvät selvemmin, kun kyse on kirkon perustehtävää koskevista kysymyksistä. Paavalin seurakunnassa kirkolliset toimitukset eivät ole kyselylomakkeeseen vastanneille nuorille aikuisille yhtä merkityksellisiä kuin Järvenpään seurakunnan alueella. Se, että kirkko vahvistaa uskoa Jumalaan, on selkeästi myönteisempää Järvenpäässä. Opinnäytetyö käsittelee sitä, miten nuoret aikuiset saataisiin paremmin mukaan seurakunnan toimintaan, mutta sen lisäksi seurakuntien tulee kiinnittää huomiota siihen, miten kristilliset arvot ja sanoma tuodaan esille tämän päivän yhteiskunnassa. Paavalin seurakunnan vahvuutena näemme monipuoliset tapahtumat ja kurssit. Paavalin seurakunnassa tapahtumien ja kurssien kohdentaminen myös nuorisotyön ja aikuisuustyön väliin jääville jäsenille voisi vähentää seurakuntayhteydestä poistumista. Järvenpään seurakunnan vahvuutena näemme vahvan nuorisotyön, joka tukee nuorten jäsenyyttä kirkkoon.

10 OMAN TYÖN ARVIOINTI JA JATKOTUTKIMUSMAHDOLLISUUDET

Tutkimuksen tavoitteiksi asetettiin nuorten aikuisten tavoittaminen sekä nuorten aikuisten toiminnan kehittäminen Paavalin ja Järvenpään seurakunnissa. Tutkimuksen tavoitteiden saavuttamista tukevat nuorille aikuisille ja seurakunnan työntekijöille tehdyistä kyselylomakkeista saadut vastaukset. Nuorten aikuisten kyselylomakkeiden laadullinen ja määrällinen analysointi antoi tutkimuksessa tietoa nuorten aikuisten kokemuksista oman seurakuntansa toiminnasta ja nuorten aikuisten toimintaa kehittävästä toiveista. Samalla saimme myös tietoa seurakuntien alueella asuvien nuorten aikuisten hengellisestä elämästä sekä suhteesta kirkkoon. Seurakunnan työntekijöiden kyselylomake sisälsi avoimia kysymyksiä, joiden avulla saimme tutkimukseemme seurakunnan työntekijöiden näkemyksiä sekä ajatuksia nuorten aikuisten toimintaan.

Koostamalla nuorten aikuisten kyselylomakkeiden tulokset seurakunnan työntekijöille ja kysymällä heidän ajatuksiaan saaduista vastauksista, mahdollistimme sen, että seurakuntien työntekijät saivat ymmärrystä alueensa nuorista aikuisista. Seurakunta-alueiden otannat vastasivat tavoitteeseemme, mutta ne eivät anna kattavaa kuvaa seurakunta-alueiden koko nuorten aikuisten ryhmästä. Toisaalta eri elämäntilanteet näkyivät saamiemme nuorten aikuisten vastauksissa. Vastanneissa oli opiskelijoita, työssä käyviä, työttömiä, perheellisiä ja eläkkeellä olevia. Ikäjakama oli molemmissa seurakunnissa kattava, joten kyselymme tavoitti nuoria aikuisia monipuolisesti.

Vaikka teimme kyselylomakkeen, tarkoituksemme oli haastatella nuoria aikuisia ja käyttää lomaketta vain vastausten tallentamiseen. Nuorten aikuisten tavoittaminen osoittautui haastavaksi, vaikka käytimme siihen useamman päivän. Puolet nuorten aikuisten vastauksista on siis lähetetty heille sähköpostin tai Facebookin kautta, jolloin meiltä jäi puuttumaan konkreettinen kohtaaminen. Toisaalta se, että ”jalkauduimme” sosiaalisen median toimintaympäristöön kuvastaa hyvin tämän päivän maailmaa. Työntekijät suunnittelimme kutsuvamme yhteisen pöydän ääreen pohtimaan saamiamme vastauksia, mutta se olisi osunut työntekijöiden

kannalta kiireiseen ajankohtaan, joten lähetimme heille koosteen tuloksista ja linkin heille tehtyyn kyselylomakkeeseen.

10.1 Tavoitteiden saavuttaminen

Opinnäytetyön tarkoitus oli tehdä tutkimus Paavalin ja Järvenpään seurakuntien nuorten aikuisten suhteesta seurakuntaan ja mitä nuoret aikuiset kotiseurakunniltaan toivovat. Opinnäytetyösuunnitelmaa tehdessämme huomasimme, että nuorten aikuisten toiminnasta seurakunnassa on tehty useampia opinnäytetöitä. Kummallakaan seurakunnalla ei toistaiseksi ole koordinoitua nuorten aikuisten toimintaa ja toiveena oli lähteä tutkimaan tyhjältä pöydältä. Tavoitteemme oli, että opinnäytetyö tukisi seurakuntia kehittämään nuorten aikuisten toimintaa tulevaisuudessa. Kyselylomake rakentui nuorten aikuisten seurakuntataustoista, näkemyksistä ja toiveista. Keskityimme pohtimaan nuorten aikuisten toimintaa saamiemme vastausten perusteella ja huomioimaan tutkimamme seurakunta-alueet. Teoriaosuus tuki saamiamme vastauksia ja niiden pohjalta lähdimme pohtimaan nuorten aikuisten toiminnan kehittämistä. Saimme koostettua kyselylomakkeen vastauksista ja teoriaosuudesta pohdinnat Paavalin ja Järvenpään seurakuntien nuorten aikuisten toiminnan kehittämiseen. Kyselylomakkeiden analyysin avulla syntyneet konkreettiset keinot nuorten aikuisten tavoittamiseen sekä toiminnan suunnitteluun antavat seurakunnan työntekijöille työvälineitä nuorten aikuisten parissa tehtävään työhön. Samalla tutkimuksen kartoittama nuorten aikuisten ja kirkon suhdetta koskeva osio antaa Paavalin ja Järvenpään seurakunnille tietoa alueen nuorten aikuisten suhteesta kirkkoon.

10.2 Ammatillinen pohdinta

Tämän tutkimuksen kautta olemme pystyneet vahvistamaan omaa ammatillista osaamista niin seurakunnan kasvatus- ja aikuistyössä kuin diakoniatyössäkin. Tutkimuksen kautta olemme saaneet tietoa nuorten aikuisten suhteesta kirkkoon sekä heidän tarpeistaan seurakunnan toiminnassa. Sosionomin kompetensseihin eli osaamisvaatimukseen kuuluu kriittisen ammatillisen reflektion osaaminen

(Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.). Tutkimustulosten tarkastelu sekä pohdinta ovat opettaneet meille kriittistä ajattelua sekä asioiden syvällisen pohdinnan merkitystä ilmiöitä tarkasteltaessa sekä toimintaa suunniteltaessa. Tutkimus on myös auttanut ymmärtämään asioiden sekä syy-seuraussuhteiden monimuotoisuutta. Diakoniatyöntekijöiden kompetensseihin kuuluu moniammatillinen yhteistyö (Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.). Tämän tutkimuksen kautta olemme myös oppineet ymmärtämään moniammatillisen yhteistyön sekä yhteistyöverkostojen merkityksen mahdollisuudet seurakuntatyössä. On tärkeää, että seurakunnan sisällä tehdään yhteistyötä yli ammattirajojen sekä verkostoidutaan oman työalan muiden ammattilaisten kanssa, jotta toimintaa pystytään kohdentamaan oikealla tavalla kohderyhmälle. Sosionomin kompetensseihin kuuluu kansalaisten osallisuuden edistäminen sekä vaikuttamismahdollisuuksien tukeminen (Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.). Opinnäytetyömme lähtökohta perustui nuorten aikuisten osallisuuden lisäämiseen seurakunnissa. Osallisuus ei ole sama asia kuin osallistuminen. Opinnäytetyöprosessin aikana pääsimme tutkimaan eri näkökulmista sitä, miten osallisuuden lisääminen voisi vahvistaa seurakunnan jäsenyyttä.

Opinnäytetyön aihe ja siihen liittyvät pohdinnat nuorten aikuisten suhteesta seurakuntaan, jäsenyyden merkitykseen ja rooliin toiminnan toteuttajana, tukevat Helsingin kirkon laatimaa Toimintakulttuurin muutosta vuosille 2016–2018. Pääkaupunkiseudulla ajan ilmiöt kohdataan yleensä ensimmäisenä. Toimintakulttuurin muutoksessa korostuvat jäsenyyden vahvistaminen ja toimintaan osallistaminen, yhdessä tekeminen ja läsnäolo sosiaalisessa mediassa rohkeasti reagoiden. (Yhteinen kirkkovaltuusto 2016, 5, 11 & 15.) Opinnäytetyömme teon aikana olemme kehittäneet omaa toiminnan suunnittelun ja arvioinnin osaamista, joka on osa diakoniatyöntekijän kompetensseja (Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.). Tulevina hengellisen työn ammattilaisena opinnäytetyö on antanut ymmärrystä siihen, kuinka voimme työssämme lisätä niitä seikkoja, jota toimintakulttuurin muutosta koskevat linjaukset vaativat.

Diakoniatyöntekijän ydinosaamiskuvauksessa mainitaan, että diakoniatyöntekijän tulee kannustaa ja ohjata seurakuntalaisia auttamaan ja tukemaan toisiaan. (Sakasti 2010, 1.) Opinnäytetyössä tutkimme sitä, miten nuoret aikuiset saataisiin paremmin mukaan seurakunnan toimintaan. Yhdeksi näkökulmaksi

toimme vapaaehtoistyön, sillä lähimmäisenrakkauteen ohjaaminen on asiakastyön rinnalla diakonin ydinosaamista (Sakasti 2010, 1). Lähimmäisen rakkauteen ohjaaminen on toimimista diakoniakasvattajana, joka on yksi osa diakoniatyöntekijän kompetensseja (Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.). Opinnäytetyötä tehdessä kiinnitimme huomiota seurakunnan työalarajat ylittävän työn merkitykseen. Diakoniatyöntekijä tekee yhteistyötä rippikoulu-, perhe- ja kasvatustyötä tekevien seurakunnan työntekijöiden kanssa (Sakasti 2010, 2). Ammatillisen kasvun näkökulmasta tutkimuksemme vahvisti sitä, että diakonian ja nuorisotyön tulisi tehdä jatkossa enemmän yhteistyötä, jottei kuilua rippikoulun jälkeisen toiminnan ja aikuistyön välille pääsisi syntymään.

Diakoniatyöntekijän asiakastyön kompetensseihin kuuluu yksilöiden sekä ryhmien eri elämäntilanteiden tunnistaminen sekä voimavarojen tunnistaminen ja tukeminen sekä toimiminen heidän elämäntilanteensa parantamiseksi. (Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.). Opinnäytetyön teon aikana opimme huomioimaan toiminnan suunnittelussa yksilöiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemisen näkökulman sekä sen merkityksen yksilön elämässä. Tämä voidaan saavuttaa ammattirajat ylittävällä yhteistyöllä, jossa muodostetaan toiminnan kautta nuorille aikuisille moniammatillinen verkosto. Myös eri alojen ammattilaisten näkemykset ja huomiot auttavat kehittämään toimintaa niin, että se tukee nuorten aikuisten kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Tutkimuksen teon aikana opimme tutkimusprosessin kulun sekä käyttämään erilaisia analyysimenetelmiä, koska kummallakaan ei ollut aikaisempaa kokemusta tutkimuksen laatimisesta. Opinnäytetyön teon jälkeen olemme pohtineet, että tutkimusprosessiin ja erityisesti tutkimustulosten analyysia varten on tärkeää varata tarpeeksi aikaa, jotta pohdintaa pystyy syventämään kunnolla.

10.3 Jatkotutkimusideat

Opinnäytetyötä voivat hyödyntää myös muut seurakunnat, sillä teoriaosuudessa tuodaan esille tämän päivän näkemykset nuorten aikuisten jäsenyydestä, tavoitettavuudesta ja verkkokirkosta toimintaympäristönä. Opinnäytetyömme antoi

pienen käsityksen seurakuntien alueella asuvista nuorista aikuisista ja heidän toiveistaan. Tutkimukseen kerätyistä pohdinnoista koskien nuorten aikuisten toiminnan kehittämistä, voisi toteuttaa hankkeellisen opinnäytetyön. Hankkeesta syntyvien kokemusten perusteella voisi tehdä loppukoosteen nuorten aikuisten ja seurakunnan työntekijöiden näkökulmista.

Opinnäytetyössä pohdimme verkkokirkkoa seurakunnan toimintaympäristönä. Jatkoideana tähän olisi esimerkiksi Facebookiin perustettava seurakunnan suljettuja ryhmiä, joissa tavoitteena on vuorovaikutuksen lisääminen seurakuntalaisten ja työntekijöiden välillä. Rukous- tai raamattupiirin verkkototeutus voisi mahdollistaa niiden nuorten aikuisten osallistumisen, jotka kokevat ajankäytön haasteellisiksi.

Seurakunnan työntekijältä lähtenyt idea aikuistyön ohjaajasta voisi toimia myös opinnäytteen aiheena. Opiskelija voisi toimia aikuistyön ohjaajana toimien nuorten aikuisten toiminnan kehittäjänä ja kirjoittaa oppimastaan ja havainnoistaan mallin, joita muut seurakunnat voisivat mahdollisesti hyödyntää. Samalla periaatteella voisi tehdä tutkimuksen nuorten aikuisten jumalanpalvelustoiminnan kehittämisestä niiden ehdotusten pohjalta, joita esitimme pohdinnassa.

LÄHTEET

- Ahonen, Timo; Lyytinen, Heikki; Lyytinen, Paula; Nurmi, Jari-Erik; Pulkkinen, Lea & Ruoppila, Isto 2015. Ihmisen psykologinen kehitys. Jyväskylä: PS-kustannus, 169 - 172.
- Aikuiset seurakuntalaisina 2012. Aikuiset seurakuntalaisina – kehittämisasiakirja mitä ja miksi. Julkaisussa Marja Pesonen, Henna Ahlfors, Timo-Matti Haaplainen, Risto Jukko, Jussi Murtovuori, Irene Nummela, Tiina Peippo, Minna Rikkinen, Arja Seppänen & Maria Sten (toim.) Helsinki: Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:7. Viitattu 25.11.2017. Saatavilla: [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/\\$FILE/KH_aikuiset_www.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/$FILE/KH_aikuiset_www.pdf)
- Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a. Sosionomi (AMK), diakoniatyö - koulutuksesta valmistuneen osaamisvaatimukset eli kompetenssit. Viitattu: 4.1.2018. Saatavilla: <https://www.diak.fi/opiskelu/opiskelijanpolku/opintojen-suorittaminen/arviointi/osaamisvaatimukset-sosionomi-amk-diakoniatyo/>
- Grönlund, Henrietta 2006. Nuoret aikuiset kirkon vapaaehtoistoiminnassa - Arvostukset, asenteet ja aktivointi. Teoksessa Mikkola, Teija; Niemelä, Kati & Petterson, Juha (toim.) Artikkelit. Urbaani usko - Nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 123 - 132.
- Grönlund, Henrietta 2013. Arvot nuorten aikuisten vapaaehtoistoiminnassa. Aikuiskasvatus 1, 28 - 37.
- Halme, Lasse 2008. Uskonto ja kasvatus vuorovaikutuksena. Helsinki: Lasten keskus
- Hauta-aho, Henna & Tornivaara, Sanna-Maaria 2009. Kirkosta kiinni! Suomen evankelis-luterilaisen kirkon Kirkkohallitus ja Kirkkopalvelut ry. Helsinki: Kirjapaja
- Heiska, Juhani 2012. Usko, tiede ja tuska. Uskon ja tieteen välinen sillanrakennus lähinnä psykologian näkökulmasta. Tampere: Mediapinta Oy.

- Helsingin seurakuntayhtymä 2016. Vuositolasto 2016. Helsingin seurakuntayhtymän keskusrekisteri virkatodistus- ja rekisteröintipalveluysikkö. Viitattu 12.3.2017. Saatavilla: https://www.helsinginseurakunnat.fi/material/attachments/keskusrekisteri/vuositolastot/g95SBBewH/Helsingin_seurakuntien_vuositolasto_2016.pdf
- Hintasala, Meri-Anna & Ketola, Kimmo 2012. Kohtaamista vai oikeaa tietoa? Kirkon työntekijöiden kokemuksia työstä sosiaalisessa mediassa. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus. Kirkon tutkimuskeskuksen [www.julkaisuja](http://www.julkaisuja.fi), 31. Viitattu 3.12.2017. Saatavilla: [http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/3CF6215F1239A1D3C2257E2E0012D51E/\\$FILE/www31.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/3CF6215F1239A1D3C2257E2E0012D51E/$FILE/www31.pdf)
- Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2008. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press
- Hämeen-Anttila, Jaakko 2005. Usko. Helsinki: Kirjapaja Oy.
- Juvonen, Pilvi 2010. LÄHDEN MUKAAN, JOS KUTSUTAAN! Vapaaehtoistyö Järvenpään seurakunnan nuorten aikuisten osallisuutta vahvistamassa. Järvenpää: Järvenpään Diakonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu: 23.8.2017. Saatavilla: http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/15165/Juvonen_Pilvi.pdf?sequence=1
- Järvenpään seurakunta 2017 a. Talousarvio 2017 - Talous- ja toimintasuunnitelma 2017 - 2019 - Hautainhoitorahaston talousarvio 2017. Järvenpää: Järvenpään seurakunta. Viitattu: 1.12.2017. Saatavilla: <http://www.jarvenpaanseurakunta.fi/documents/6035444/8021565/ta2017/e3edd671-3653-9b46-58d0-2e57561957c1>
- Järvenpään seurakunta 2017 b. Toimintaa ja tapahtumia syksy 2017. Viitattu 11.10.2017. Saatavilla: <http://www.jarvenpaanseurakunta.fi/documents/6035444/28291423/Toimintaesite+syksy+2017/06273266-869d-d3c1-62e9-8c031f4f7dcf>
- Järvenpään seurakunta i.a. Nuoret aikuiset. Viitattu: 31.5.2017. Saatavilla: <http://www.jarvenpaanseurakunta.fi/tule-mukaan/aikuisille/nuoret-aikuiset>

- Ketola, Kimmo; Hytönen, Maarit; Salminen, Veli-Matti; Sohlbergh, Jussi & Sorsa, Leena 2016. Osallistuva luterilaisuus. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2012-2015: Tutkimus kirkosta ja suomalaisista. Kirkon tutkimuskeskus: Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 125. Viitattu 27.11.2017. Saatavilla: [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4D9073DDB9C38745C22576F20030A70E/\\$FILE/Kirkon%20nelivuotiskertomus_II%20osa_Osallistuva%20luterilaisuus_netti.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4D9073DDB9C38745C22576F20030A70E/$FILE/Kirkon%20nelivuotiskertomus_II%20osa_Osallistuva%20luterilaisuus_netti.pdf)
- Kirkkohallitus 2006. Uskosta osallinen? Nuorten aikuisten asema, merkitys ja tehtävä kirkossa: Nuoret aikuiset - työryhmän mietintö. Helsinki: Suomen ev.lut. kirkon keskushallinto sarja C 2006:3. Viitattu 30.11.2017. Saatavilla: [http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/082deda6d7238210c225730700357032/292e91c742fcf931c2257e2e0012d431/\\$FILE/2006%203.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/082deda6d7238210c225730700357032/292e91c742fcf931c2257e2e0012d431/$FILE/2006%203.pdf)
- Nuoret seurakuntalaisina 2012. Nuoret seurakuntalaisina - kehittämissasiakirja. Ari Tähkäpää, Tiina Taavitsainen, Katja Lehtinen, Eija Kallinen, Sami Ojala, Juha Jutila, Sirpa Syrjä-Turpeinen, Pekka Tukeva & Simon Lampenius (toim.) Helsinki: Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:6. Viitattu: 25.11.2017. Saatavilla: [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/\\$FILE/KH_nuoret_www.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/$FILE/KH_nuoret_www.pdf)
- Nuorisolaki 1285/2016. Viitattu: 24.9.2017. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>
- Kirkkohallitus 2007. Hengellinen elämä verkossa - Interaktiivisten verkkopalveluiden esiselvitystyöryhmän loppuraportti. Kirkkohallitus. Viitattu 28.11.2017. Saatavilla: [http://www.sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/ADEA39600EB2551FC2257B5500217E2B/\\$FILE/Esiselvitys.pdf](http://www.sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/ADEA39600EB2551FC2257B5500217E2B/$FILE/Esiselvitys.pdf)
- Kirkon tutkimuskeskus 2013. Community, Participation and Faith. Contemporary Challenges of the Evangelical Lutheran Church of Finland. Publication Church Research Institute, 62
- Köykkä, Arto 2014. Nuorisotyön alkeet ja jatko. Helsinki: Lasten keskus & kirjapaja.

- Kohtaamisen kirkko 2014. Kohtaamisen kirkko - Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toiminnan suunta vuoteen 2020. Suomen evankelis-luterilaisen seurakunnan julkaisuja 7. Helsinki: Kirkkohallitus. Viitattu: 1.1.2018. Saatavilla: [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/\\$FILE/25306_2_KKH_Kohtaamisen_kirkko.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/$FILE/25306_2_KKH_Kohtaamisen_kirkko.pdf)
- Lehtonen, Juha & Saarinen, Henna 2013. K-18 - Suorempia vastauksia suurempiin kysymyksiin. Hämeenlinna: Päivä Osakeyhtiö.
- Mikkola, Teija 2006. Nuoret aikuiset ja Kallio. Teoksessa Mikkola, Teija; Niemelä, Kati & Petterson, Juha (toim.) Artikkelit. Urbaani usko - Nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 23 - 27.
- Nojonen, Satu 2014. Kuluttaja pop up -kaupassa. Käsitysten fenomenografinen luokittelu. Tampereen yliopisto, Johtamiskorkeakoulu: Pro gradu - tutkielma. Viitattu 24.11.2017. Saatavilla: <https://tam-pub.uta.fi/bitstream/handle/10024/95239/GRADU-1398866223.pdf?sequence=1>
- Nuori kirkko ry i.a. 9,5 teesiä. Viitattu 15.9.2017. Saatavilla: <http://nuorikirkko.fi/wp-content/uploads/2016/10/9.5TEESI%C3%84KIRKON-UUDISTAMISEKSI.pdf>
- Nuorisolaki 1285/2016. Viitattu 1.1.2018. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285#Pidp450550672>
- Osallistavan ja tutkivan kehittämisen opas 2018. Eettiset periaatteet tutkivassa ja kehittävässä työssä. Viitattu 3.1.2018. Saatavilla: <http://libguides.diak.fi/c.php?g=389856&p=2793510>
- Paananen, Terhi 2008. Ihana, kipeä nuoruus - naamion takana ahdistus ja elämän ilo. Teoksessa Pruuki, Heli (toim.) Nuorten sielunhoidon käsikirja. Helsinki: LK-kirjat/Lasten Keskus Oy, 32 - 33.
- Paavalin seurakunta 2017. Syysesite 2017. Viitattu 11.10.2017. Saatavilla: https://www.helsinginseurakunnat.fi/material/attachments/paavali/OLhHYrTED/PAAVALI2017_syysite_issuu.pdf
- Paavalin seurakunta i.a. Helsingin seurakunnat. Viitattu 2.12.2017. Saatavilla: <http://www.helsinginseurakunnat.fi/seurakunnat/paavali.html>

- Pietarinen, Juhani 2002. Eettiset perusvaatimukset tutkimustyössä. Teoksessa Karjalainen, Sakari; Launis, Veikko; Pelkonen, Risto & Pietarinen, Juhani (toim.) Tutkijan eettiset valinnat. Helsinki: Gaudeamus, 58 - 59.
- Ranta, Salla 2016. Seurakuntien pop up -tempauksilla tavoitellaan uusia ihmisiä. Kirkko ja kaupunki. Viitattu 12.3.2017. Saatavilla: <https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/seurakuntien-pop-up-tempauksilla-tavoitellaan-uusia-ihmis-1>
- Sakasti 2010. Diakonian viranhaltijan ydinosaaminen. Viitattu 28.11.2017. Saatavilla: [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F69989152F5F3B0AC2257744002BF5ED/\\$FILE/diakonia_yo.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F69989152F5F3B0AC2257744002BF5ED/$FILE/diakonia_yo.pdf)
- Sakasti 2012. Kehittämisasiakirjat: Nuoret seurakuntalaisina. Viitattu: 9.10.2016. Saatavilla: [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/\\$FILE/KH_nuoret_www.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/$FILE/KH_nuoret_www.pdf)
- Sakasti i.a. a. Ekopaastokampanja. Viitattu: 8.9.2017. Saatavilla: <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp2?open&cid=Content2ED50B>
- Sakasti i.a b. Viestintä: markkinointi ja kampanjat. Viitattu 8.9.2017. Saatavilla: <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp2?open&cid=Content32A2DA>
- Sakasti i.a c. Nuoret aikuiset. Viitattu: 9.10.2016. Saatavilla: <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content299A16>
- Seppänen, Kristofer 2014. KIRKON UUSI DIALOGI NUORTEN JA NUORTEN AIKUISTEN KANSSA Helsinki: Helsingin yliopiston teologinen tiedekunta. Viitattu: 11.3.2017. Saatavilla: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/144381/SeppanenKristofferProGraduEthesis.pdf?sequence=2>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Jäsentilastot. Seurakuntien jäsenmäärä 1999 – 2016. Viitattu: 28.1.2018. Saatavilla: <https://www.kirkkontilastot.fi/viz?id=26>
- Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategia vuoteen 2015. Viitattu 30.11.2017. Saatavilla:[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/\\$FILE/Meidan_kirkko_strategia2015.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/$FILE/Meidan_kirkko_strategia2015.pdf)

- Taira, Teemu 2015. Väärin uskottu? Ateismin uusi näkyvyys. Turku: Eetos.
- The Church's Communications Strategy 2004. The Communicative Church. The Church's Communications Strategy 2004–2010. Helsinki: Central Church Board 2004
- Varto, Juha 1992. Laadullisen tutkimuksen metodologia. Helsinki: Kirjayhtymä Oy.
- Yhteinen kirkkovaltuusto 2016. Toimintakulttuurin muutos 2016-2018. Yhteisen kirkkovaltuuston 7.6.2016 hyväksymät linjaukset. Viitattu: 4.12.2017. Saatavilla: https://www.helsinginseurakunnat.fi/material/attachments/viestinta/lZ65nzhsF/Toimintakulttuurin_muutos_-_hyvaksyty_YKVssa_7.6.2016.pdf.

LIITE 1: PAAVALIN SEURAKUNNAN KYSELYLOMAKE

Nuoret aikuiset seurakunnassa

*Pakollinen

Sukupuoli *

- ☐ nainen
- ☐ mies
- ☐ en halua määritellä

Ikä *

Oma vastauksesi

Ammatti *

- ☐ opiskelija
- ☐ työssäkäyvä
- ☐ työtön
- ☐ Muu: _____

Seurakunnan rooli elämässäsi (valitse ne, joihin olet osallistunut elämäsi aikana) *

- ☐ kerhot
- ☐ rippikoulu
- ☐ isostoiminta
- ☐ kuorot
- ☐ jumalanpalvelukset/messut
- ☐ kirkolliset toimitukset (kaste, häät, hautajaiset)
- ☐ leirit ja retket
- ☐ vapaaehtoistyö
- ☐ diakoniatyö (keskustelu tai taloudellinen apu)
- ☐ rukous- ja raamattupiirit
- ☐ kirkkokonsertit
- ☐ Tapahtumat (esim. päikkärit kirkossa, kirkkokaljat, sunnuntaimummit, vegaaniruokakurssit)
- ☐ Muu: _____

Kuinka tärkeäksi koet seuraavat seurakunnan toiminnot (1=hyvin tärkeä; 2=melko tärkeä; 3=melko merkityksetön; 4=täysin merkityksetön) Jumalanpalvelus *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Mahdollisuus saada lapselle kristillinen kaste *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Mahdollisuus toimia kummina *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Mahdollisuus kirkkohäihin *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Mahdollisuus kirkolliseen hautaan siunaamiseen *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Kirkko järjestää toimintaa perheille, lapsille ja nuorille *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Kirkko auttaa syrjäytyneitä ja köyhiä *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Kirkko järjestää erilaisia tapahtumia (kuten päikkarit kirkossa ja vegaaniruokakurssit) *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Kirkko vahvistaa uskoani Jumalaan *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Minkälaista toimintaa kaipaisit *

- ☐ uudentyyppisiä jumalanpalveluksia (ilta-aikaan, eri musiikkimakuihin räätälöity messu)
- ☐ nuorille aikuisille suunnattuja iltoja (esim. yhteisiä kahvihetkiä, lauluiltoja, käsityöpiirejä, elokuvailtoja)
- ☐ tukea erilaisiin elämäntilanteisiin (esim. muutto opintojen vuoksi, parisuhteeseen, talouteen, yksinäisyyteen)
- ☐ vapaaehtoistyöhön osallistuminen
- ☐ hengellisyyteen ja arjen hallintaan liittyviä piirejä
- ☐ oppilaitospastorin kanssa keskusteleminen oppilaitoksissa
- ☐ mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen
- ☐ henkilökohtaisen yhteydenoton (esim. muuttaessasi seurakunnan alueelle)

Minkälaista toimintaa kaipaisit (voit kertoa omin sanoin)

Oma vastauksesi

Seurakunnan tavoitettavuus *

- ☐ Onko seurakunnalla ollut toimintaa, johon olisit voinut osallistua rippikoulun jälkeen
- ☐ Muistatko saaneesi seurakunnalta tervetuloiltoituksen muuttaessasi seurakunnan alueelle
- ☐ Seuraatko kotiseurakuntasi Facebook tai instagram profiileja
- ☐ Oletko tutustunut verkkokirkkoon
- ☐ Kiinnostaako sinua säännöllisesti toteutettu toiminta
- ☐ Kiinnostaako sinua kertaluonteiset tapahtumat
- ☐ Luetko Kirkko ja kaupunki lehteä
- ☐ Ei mikään näistä

Kerro terveiset. Seurakunnan työntekijöille mielipiteesi ovat tärkeitä.

Oma vastauksesi

LIITE 2: JÄRVENPÄÄN SEURAKUNNAN KYSELYLOMAKE

Nuoret aikuiset seurakunnassa (Järvenpää)

*Pakollinen

Sukupuoli *

- ☐ nainen
- ☐ mies
- ☐ en halua määritellä

Ikä *

Oma vastauksesi

Ammatti *

- ☐ töissä käyvä
- ☐ opiskelija
- ☐ työtön
- ☐ muu

Seurakunnan rooli elämässäsi (valitse ne, joihin olet osallistunut elämäsi aikana Järvenpäässä) *

- ☐ kerhot
- ☐ rippikoulu
- ☐ isostoiminta
- ☐ kuorot
- ☐ jumalanpalvelukset/messut
- ☐ kirkolliset toimitukset (kaste, häät, hautajaiset)
- ☐ leirit/retket
- ☐ vapaaehtoistyö
- ☐ diakoniatyö (taloudellinen/keskustelu apu)
- ☐ rukous-ja/raamattupiirit/muut piirit
- ☐ kirkkokonsertit
- ☐ tapahtumat (esim. seuraa tähteä, kauneimmat joululaulut tai Jampan joulupolku...)
- ☐ Muu nuorten toiminta (nuorten illat, kitaratiimii, säbäclub jne.)
- ☐ Muu

Kuinka tärkeäksi koet itse henkilökohtaisesti seuraavat seurakunnan toiminnot (1=hyvin tärkeä; 2=melko tärkeä; 3=melko merkityksetön; 4=täysin merkityksetön)

Jumalanpalvelus *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Mahdollisuus saada lapselle kristillinen kaste (henkilökohtainen kokemus) *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Mahdollisuus toimia kummina (Henkilökohtainen kokemus) *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Mahdollisuus kirkkohäihin (Henkilökohtainen kokemus) *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Mahdollisuus kirkolliseen hautaan siunaamiseen (Henkilökohtainen kokemus) *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Kirkko järjestää toimintaa perheille, lapsille ja nuorille (Henkilökohtainen kokemus) *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Kirkko auttaa syrjäytyneitä ja köyhiä (Henkilökohtainen kokemus) *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Kirkko järjestää erilaisia tapahtumia (kuten kauneimmat joululaulut tai maa elää) (Henkilökohtainen kokemus) *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Kirkko vahvistaa uskoani Jumalaan (Henkilökohtainen kokemus) *

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

Minkälaista toimintaa kaipaisit, valitse sopivat vaihtoehdot *

- ☐ uudentyyppisiä jumalanpalveluksia (ilta-aikaan, eri musiikkimakuihin räätälöity messu)
- ☐ nuorille aikuisille suunnattuja iltoja (esim. yhteisiä kahvihetkiä, lauluiltoja, käsityöpiirejä, elokuvailtoja)
- ☐ tukea erilaisiin elämäntilanteisiin (esim. muutto opintojen vuoksi, parisuhteeseen, talouteen, yksinäisyyteen)
- ☐ vapaaehtoistyöhön osallistuminen
- ☐ hengellisyyteen ja arjen hallintaan liittyviä piirejä
- ☐ oppilaitospastorin kanssa keskusteleminen oppilaitoksissa
- ☐ mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen
- ☐ henkilökohtaisen yhteydenoton (esim. muuttaessasi seurakunnan alueelle)

Minkälaista toimintaa kaipaisit (voit kertoa omin sanoin)

Oma vastauksesi

Seurakunnan tavoitettavuus (Laita raksi, jos se sopii sinuun) *

- ☐ Seurakunnalla on ollut toimintaa, johon olet voinut osallistua rippikoulun jälkeen
- ☐ Muistatko saaneesi seurakunnalta tervetuloivotuksen muuttaessasi seurakunnan alueelle
- ☐ Seuraatko kotiseurakuntasi Facebook tai instagram profileja
- ☐ Oletko tutustunut verkkokirkkoon
- ☐ Kiinnostaako sinua säännöllisesti toteutettu toiminta
- ☐ Kiinnostaako sinua kertaluonteisesti toteutettu toiminta
- ☐ Luen seurakunnan toimintaesitettä/ja verkkosivuja

Kerro terveiset. Seurakunnan työntekijöille mielipiteesi ovat tärkeitä.

Oma vastauksesi

LIITE 3: SEURAKUNNAN TYÖNTEKIJÖIDEN KYSELYLOMAKE

Seurakunnan toimijoiden kysely

Nuorten aikuisten toiminta

*Pakollinen

Nimeä toimesi seurakunnassa *

- ☐ Pappi
- ☐ Nuorisotyöntekijä
- ☐ Diakoniatyöntekijä
- ☐ Luottamushenkilö

Minkälaisen toiminnan ajattelisit tavoittavan nuoret aikuiset tänä päivänä? *

Oma vastauksesi

Kyselylomakkeen tuloksien perusteella, onko nuorten aikuisten toiveet mielestäsi realistisesti mahdollisia toteuttaa? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei
- ☐ En osaa sanoa

Perustele edellinen vastauksesi. *

Oma vastauksesi

Kyselylomaakkeen tuloksien perusteella, vastaavatko nuorten aikuisten toiveet mielestäsi seurakunnan strategiaa? *

Oma vastauksesi

Kuinka seurakunta voisi tukea nuoria aikuisia eri elämäntilanteissa? Anna esimerkkejä. *

Oma vastauksesi

Mitkä ovat mielestäsi tulevaisuuden haasteet seurakuntatyössä koskien nuorten aikuisten ikäryhmää? *

Oma vastauksesi

Kuinka nuoret aikuiset saataisiin sitoutumaan seurakunnan toimintaan tulevaisuudessa? *

Oma vastauksesi

Koetko ikäkausi ajattelun tärkeäksi seurakunnan toiminnassa? *

- ☐ Kyllä
- ☐ En
- ☐ En osaa sanoa

Perustele edellinen vastauksesi. *

Oma vastauksesi

Kuinka sinä voisit omasta asemastasi tukea nuorten aikuisten toimintaa seurakunnassa? *

Oma vastauksesi

LIITE 4: YDIN NÄKÖKULMAT NUORTEN AIKUISTEN TAVOITTAMISESTA JA TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ

- Nuorille aikuisille suunnatut illat
- Raamattuopetus nuorille aikuisille
- Uuden tyyppiset jumalanpalvelukset
 - Eri musiikkityylit
 - Neulekirkko
 - Videomateriaalin hyödyntäminen messun aikana
 - Verkon ja sosiaalisen median hyödyntäminen lähetyksissä
 - Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden hyödyntäminen: messu luovia menetelmiä käyttäen
- Ammattirajat ylittävä yhteistyö ja uudet ammattinimikkeet:
 - Nuorisodiakoniatyöntekijä
 - Aikuistyoñoohjaaja
- Opiskelijoiden hyödyntäminen
 - Diakonia-ammattikorkeakoulun työharjoittelu: aikuistyon ohjaajana toimiminen ja nuorten aikuisten parissa työskentely
- Rippikoulun merkitys:
 - Nuorten kohtaaminen ja kysymyksiin vastaaminen → Hengellisen identiteetin tukeminen
 - Nuorten pahoinvoinnin näkeminen ja sen puheeksi ottaminen nuoren kanssa
- Eri elämäntilanteiden tukeminen: muutto opintojen vuoksi, tukea parisuhteeseen, talouteen ja yksinäisyyteen
 - Henkilökohtainen yhteydenotto esimerkiksi silloin kun muutetaan seurakunnan alueella
 - Sosiaalisen median -palveluiden hyödyntäminen vuorovaikutuksessa
 - Keskustelu mahdollisuuksien tarjoaminen ja diakonian näkyväksi tekeminen
- Vapaaehtoistoiminnan rakentaminen sillaksi kohti jäsenyyttä
 - Lähimmäispalvelu
 - Seurakunnan toiminnan toteuttaminen
- Pop up -tempaukset
 - Tuodaan esille seurakunnan arvoja suvaitsevaisuudesta, ympäristövastuullisuudesta ja yhteisöllisyydestä
 - Avataan kirkon ovea niille, jotka eivät ole seurakunnan toimintaan tutustuneet
 - Antaa seurakunnille mahdollisuuden toteuttaa luovasti säännöllisestä toiminnasta poikkeavia tapahtumia